

รายงานการวิจัย

การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญาเพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชา
การสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

The teaching activities along the mental faculties to develop
achievement of 4 th year student studying a course in early
childhood education seminars .

วิษญาพร อ่อนปุย
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหาเพื่อพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชา
การสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

The teaching activities along the mental faculties to develop
achievement of 4 th year student studying a course in early
childhood education seminars .

วิษณุพร อ่อนปุย
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนโดย สำนักงานบริหารโครงการวิจัยในอุดมศึกษา
และพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ /มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์/งบประมาณ
แผ่นดินที่พิจารณาจากโดยผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2557

(ก)

ชื่องานวิจัย	การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย The teaching activities along the mental faculties to develop achievement of . 4 th year student studying a course in early childhood education seminars .
ผู้วิจัย	วิษญาพร อ่อนปุย
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวงพร กุศลส่ง
สาขาวิชา	การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4/1 จำนวน 31 คน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาโดย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา และแบบสะท้อนความคิดโดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาพบว่าหลังการจัดกิจกรรม นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งผลการทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนโดยเฉลี่ย 19.84 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาพบว่ามีคะแนนโดยเฉลี่ย 36.87 ส่งผลให้ผลความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังมีความเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาพบว่าโดยภาพรวมของทุกข้อที่นักศึกษาทำการประเมินมีผลความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดโดยซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญา , ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Title The teaching activities along the mental faculties to develop achievement of .
 4 th year student studying a course in early childhood education seminars .
Adviser Assistant Professor Srourngporn kusun
Education Early Childhood

 Phetchabun Rajabhat University

Abstract.

This study was a qualitative research. The objective was to compare the achievement of students enrolled in these courses , seminars, early childhood education . Both before and after the teaching and learning along the mental faculties . The sample used in this study . Department of Early Childhood Education, a student of the University of copyrights. Studying in grade 4/1 31 persons . By learning along the mental faculties . The instruments used in the experiment was based on the mental faculties Plan . Achievement test Student Satisfaction And reflection Analyzed and the average Standard the data showed that of deviation Analysis

1. The teaching activities along the mental faculties after activities that students with higher academic achievement. The results of the pretest scores by an average of 19.84 and after the event, teaching along the mental faculties that have scored an average of 36.87, resulting in a difference of scores between before and after a change of more than. Before the event, which is consistent with the hypothesis that the level of statistical significance. 05.

2. The satisfaction of students in Early Childhood Education Seminar . The event has been teaching along the mental faculties found that the overall assessment of all of the students are satisfied by the level most consistent with the hypothesis set.

3. The reflection of the students by teaching activities along the mental faculties found that most students agree with the event , which is consistent with the hypothesis .

Keywords: teaching activities along the mental faculties , academic achievement .

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่าง ๆ จากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ที่สละเวลาให้คำแนะนำคำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวงพร กุศลส่ง เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

วิद्याพร อ่อนปุย

(ง)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 นิยามศัพท์	3
1.6 ตัวแปรที่ศึกษา	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	6
1.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	6
1.2 แนวคิดพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	7
1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา....	8
1.4 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	9
1.5 กระบวนการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	13
1.6 บทบาทของครูผู้จัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	17
1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	19

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	20
	2.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	21
	2.3 ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	22
	2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	23
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
	3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	27
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
	4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	39
	5.1 วัตถุประสงค์ของ การวิจัย.....	39
	5.2 สรุปผลการวิจัย.....	39
	5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	40
	5.4 ข้อเสนอแนะ.....	41
	บรรณานุกรม.....	42
	ภาคผนวก.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม	46
ภาคผนวก ข แผนการจัดกิจกรรมและผลการวิเคราะห์แบบสรุปผลการประเมิน เครื่องมือ.....	65
ประวัติผู้วิจัย.....	79

(จ)

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.3.1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา	34
4.3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปรียบเทียบผลคะแนนทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา โดยรวม	35
4.3.3 แสดงผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	36
4.3.4 แสดงผลข้อมูลการสะท้อนความคิดจากนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการจัดปัญญาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย.....	37

(ข)

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ค-1	ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา.....	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด มาตรา 80 ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของ ความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550) อีกทั้งยังได้กำหนดจุดหมาย ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ว่าด้วยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ในปัจจุบันเรื่องของการคิดและการสอนคิดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา จากรายงานการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศ พบว่าการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนทำได้ในขอบเขตที่จำกัดยังไม่ถึงเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการ ในประเทศสหรัฐอเมริกาผลการวิจัยเป็นจำนวนมากบ่งชี้ว่า ในการสอนวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถทำได้ดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐาน แต่เมื่อมาถึงส่วนที่ต้องใช้ความคิดและเหตุผลผู้เรียนยังทำได้ไม่ดี สำหรับในประเทศไทยมีการเคลื่อนไหวในเรื่องการสอนคิดเช่นกันซึ่งทำให้เกิดแนวความคิดที่นำมาใช้ในการสอนหลายเรื่องแต่ยังไม่กว้างขวาง ทำให้มีปัญหการสอนด้านการคิดขั้นสูงอยู่ตลอดมา เมื่อมีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นการมุ่งเน้นปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการคิดจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542:1) ทักษะการคิดเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพราะการคิดช่วยให้คนมีประสิทธิภาพ เป็นจุดเริ่มต้นให้คนเราแสดงออกในสิ่งที่ตั้งมเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การจัดการศึกษาจึงควรพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดในการคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนแก้ปัญหาในสังคมที่อยู่ได้อย่างเหมาะสมซึ่ง การจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาเป็นการจัดกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะจำเป็นต่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างน้อย 6 ด้าน คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะการคิดและการกระทำ ทักษะการ

แสดงออกที่ดี ทักษะความร่วมมือ ทักษะการค้นพบ ทักษะความก้าวหน้า (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543:83) ซึ่งลักษณะของกิจกรรมการสอนได้มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการ และคิดด้วยตนเอง (Active Learning) ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรให้อาสาและเตรียมการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ลดการบรรยายลงและเพิ่มกิจกรรมที่ทำด้วยตนเองมากขึ้น (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546: 178) และในส่วนของกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนแบบค้นพบ (Discovery Learning) เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้สังเกต สืบค้น และค้นพบความรู้และขั้นตอนต่างๆ ด้วยตนเอง เป็นการทำให้เกิดทักษะการค้นพบซึ่งทักษะนี้มีส่วนที่ผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบ สร้างมโนทัศน์และเสนอวิธีการคิดของตนได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาให้กับนักศึกษาเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการคิดด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมและเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนได้นำแนวทางการสอนแบบจิตปัญญาไปใช้พัฒนานักศึกษาให้มีกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนา การศึกษาปฐมวัยทั้งก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวจิตปัญญา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวจิตปัญญา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวจิตปัญญาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 96 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 31 คน

1.5.2 การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหา หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดและการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และเกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะการปฏิบัติของผู้เรียน 5 ประการ ตามหลักการของจิตปัญญา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ คือ ระยะเวลาเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่การเรียนการสอนจริงโดยใช้กิจกรรม ดังนี้ **กิจกรรมบัตรเวลา** เป็นการสร้างบัตรเวลาการเข้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้สร้างบัตรเมื่อใดมาเป็นลำดับที่ 1 จะได้บัตรตามลำดับที่เข้าชั้นเรียน

กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ เป็นการ จัดกิจกรรมฝึกนักศึกษาให้ใส่ใจศึกษาพัฒนาชีวิตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้ ฝึกหัด พัฒนาชีวิตของตนเอง ให้รู้เข้าใจ ให้ทำได้ ให้ทำเป็น และสามารถทำให้ดี ทำให้งาม ทำให้เป็นประโยชน์ ใจเย็นลง และจดจ่อกับสิ่งที่เรียน

กิจกรรมการปรบมือฝึกสติ เป็นการ จัดกิจกรรมที่เหมือนเกมวิธีการเล่นเกมนี้ จะให้นักศึกษานั่งล้อมกันเป็นวงกลมวงเดียว แล้วให้แต่ละคนพูดนับเลขเรียงกันตั้งแต่ 1 ไปจนถึง 100 โดยการ เล่นจะมีกติกา คือ ในจำนวนใดที่มีเลข 3 และ 7 มิให้คนที่ตรงกับจำนวนนั้นขานจำนวนออกมา แต่ให้ปรบมือแทน (หรือทำท่าตามที่ตกลงไว้เบื้องต้น) คนที่มีซ้ำมีจำนวนที่มีเลข 3 และ 7 ก็ให้พูดได้อย่างเดียวห้ามปรบมือ ทั้งนี้การทำผิดพลาดต้องเริ่มต้นนับใหม่ ผิดที่ใครให้เริ่มนับใหม่ที่คนนั้น เวียนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบ 100

กิจกรรมสร้างสรรค์ก่อนเรียน เป็นกิจกรรมการสร้างผลงานศิลปะ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมเช่น กิจกรรมการวาดภาพ กิจกรรมสี่เทียนรวมใจ โดยใช้สีหลาย ๆ สีมาผสมรวมกัน แล้ววาดภาพที่ต้องการลงบนกระดาษ กิจกรรมภาพมิติรวมใจ ให้ทุกคนวาดภาพแต่ละภาพที่ไม่เหมือนกันคนละภาพแล้วใช้เส้นสีดำวาดเส้นโยงเป็นเรื่องราวร่วมกัน

ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนตามแนวคิดปัญหา ดังนี้

1) ลงมือกระทำด้วยความคิด คือ การกระตุ้นให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมอาจทำเป็นกลุ่ม และบุคคลโดยเน้นให้เด็กใช้การคิด

2) ผู้เรียนต้องแสดงออกที่ดี คือ การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น และการแสดงออกโดยการนำเสนอทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

3) เรียนแบบร่วมมือจากการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้ปฏิบัติงานกลุ่มสัมพันธ์ช่วยกันคิด

4) เรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง คือ สืบค้นข้อมูลด้วยตนเองและนำเสนอข้อมูลของตนเองให้เพื่อ ๆ ฟัง

5) เห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น ผู้เรียนจะมีการวางแผนด้วยตนเอง และแสดงออกมาให้เห็นผ่านผลงานที่นำเสนอ

ขั้นสรุป คือ การสรุปบทเรียน โดยใช้กิจกรรมการสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียน

1.5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับจากเรียนตามแนวคิดปัญหาโดยการประเมินคะแนนจากแบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

1.6 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหา

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4

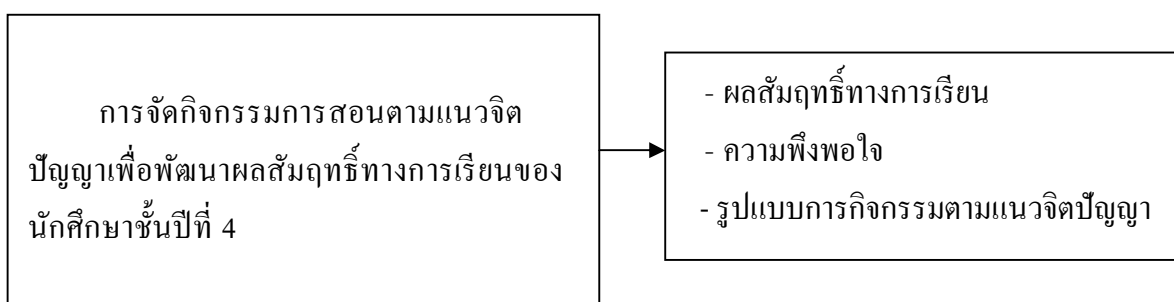
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.7.2 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาร้อยละ 80

1.7.3 อาจารย์ผู้สอนได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหา

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

- 1.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.2 แนวคิดพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.4 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.5 กระบวนการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.6 บทบาทของครูผู้จัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.3 ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

1.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

การจัดการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งถึงจิตใจและปัญญา โดยให้ความหมายของจิตว่าเป็นการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีการปฏิบัติการทางความคิด ตื่นตัว และสนุกที่จะเรียน ส่วนปัญญาหมายถึง การส่งเสริมพุทธิปัญญา ด้วยการเพิ่มพูนและขยายข้อความรู้ที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดและจำได้จากกิจกรรมการสอน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543: 47)

เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ (2554:ออนไลน์) จิตปัญญาเป็นแนวคิดที่สามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ เป้าหมายของจิตปัญญา ศึกษา คือการทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของทุกสรรพสิ่งในโลก เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การกระทำของเราอย่างหนึ่งอย่างใดจะส่งผลต่อผู้อื่น หรือสิ่งอื่นไม่มากนักน้อย ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ของจิตปัญญาศึกษาจึงสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองและพลโลก

อรอนงค์ แจ่มผล (2552 :3) จิตปัญญาศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้จากภายในทำให้ได้มาซึ่งความรู้จากประสบการณ์และกระบวนการและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง ให้ตระหนักเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ในการเข้าถึงความจริง เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณลักษณะภายในที่ถาวรของผู้เรียน

วิจักขณ์ พานิช (2549:1) ให้ความหมายจิตปัญญาการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ โดยเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ที่ได้ความรู้จากประสบการณ์ และกระบวนการเพาะความรู้ที่แท้จริงนั้น คือ ประสบการณ์ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว และเมื่อเพิ่มมิติของการใคร่ครวญด้วยใจ จะทำให้สัมผัสได้ถึงคุณค่าและความงาม ซึ่งการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญจะเกิดขึ้นได้ด้วยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ด้านใน ทำให้ผู้เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ที่จะให้ เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า การสอนแบบจิตปัญญาเป็นการสอนแบบเน้นที่ความสนใจจิตใจและความงอกงามทางปัญญาของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับความรู้สิ่งใหม่อย่างมีความสุข อยากที่จะเรียนรู้ เกิดความงอกงามทางปัญญา อย่างต่อเนื่อง สามารถคิดเป็นพัฒนาตนและสิ่งทีรับผิชอบได้

1.2 แนวคิดพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

การสอน คือ การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างมีจุดประสงค์แต่การสร้างผู้เรียนให้เรียนรู้ และเปลี่ยนพฤติกรรมตามแนวคิดของการสอนแบบจิตปัญญา เน้นจิตใจ และความงอกงามทางปัญญาของผู้เรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพต้องทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่อย่างมีความสุข เกิดความงอกงามทางปัญญา ต้องการเรียนรู้ต่อเนื่อง สามารถคิดค้นพัฒนาตน และสิ่งที่ตนรับผิดชอบอย่างมีคุณภาพได้ การสอนที่จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ต้องเป็นการสอนที่ทำให้ (บงกช ทองเอี่ยม . 2551 : 25)

1. ผู้เรียนจำเนื้อหาได้
2. ผู้เรียนผ่อนคลายขณะเรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการปฏิบัติการทางความคิด
4. ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองและรู้ถึงความก้าวหน้าของตนจากกิจกรรม

พัชรวิ โคตรสมบัติ (2550:21) กล่าวว่า การสอนปัจจัยหลักของการสอนคือ ผู้เรียน การสอนที่ดีต้องสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์ของการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและการสอนต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้เรียน ที่ด้านอารมณ์และสังคม ครูต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียน (Learner -Centered) ประกอบกับการศึกษาของไทยที่แต่ละชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากและคนไทยมีนิสัยชอบเล่นและวิธีการสอนอื่น ๆ แต่ละวิธีมีเงื่อนไขเรื่องการใช้เวลา จำนวนครูมากต่อนักเรียนน้อย ซึ่งไม่สัมพันธ์กับคนไทย ดังนั้น การสอนแบบจิตปัญญาจึงมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบคนไทย

จตุพร แสงหาญ (2549 : 17) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการคิดและค้นพบความรู้ด้วยตนเองและจากการจัดกิจกรรมการเรียนทั้งเดี่ยวและกลุ่ม พร้อมนำเสนอเพื่อแสดงการเรียนรู้และความก้าวหน้าการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะการปฏิบัติของผู้เรียน 5 ประการ คือ ลงมือกระทำด้วยความคิด การแสดงออกที่ดี การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการสอนไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตามลักษณะกิจกรรม ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริงและเน้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์จากกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบกับการทำงานร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสอนครูต้องใส่ใจต่อการสังเกตพฤติกรรม

ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสนุกและเรียนรู้ในเรื่องที่ครูสอนอย่างประทับใจซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี

1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญาเชื่อว่า การจัดกิจกรรมการสอนด้วยการประสานความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ให้ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากที่สุด ในขณะเดียวกัน การให้คำอธิบายและเสริมความรู้จากครูโดยวิเคราะห์ จากกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นการขยายแนวคิดตามหลักการของบรูเนอร์ ซึ่งเชื่อว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้สูงสุดด้วยการค้นพบจากกิจกรรม หลักการของการสอนแบบจิตปัญญาเชื่อว่า ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม ถ้าต้องการประสิทธิภาพผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนผ่านกิจกรรมการสอน ได้พัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติตามจุดประสงค์การเรียนรู้ พัฒนากระบวนการคิด มีส่วนร่วมในการเรียน มีความสุขในการเรียน สะสมนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (บงกช ทองเอี่ยม.2551 : 25)

ทฤษฎีหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบจิตปัญญา คือทฤษฎีของ พิอาเจต์และ บรูเนอร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนรู้แบบจิตปัญญา พิอาเจต์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีพุทธิปัญญา เกี่ยวกับกรอบความรู้ที่เกิดจากกระบวนการรับรู้ ความเข้าใจ และการคิดของเด็กเมื่อมีวุฒิภาวะ เป็นกระบวนการที่เกิดจากการกระทำ 2 ประการ คือ กระบวนการซึมซับสิ่งใหม่ซึ่งเป็นกระบวนการของการนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วซึมซับเป็นความรู้ การจะซึมซับ หรือไม่มีขึ้นอยู่กับความรู้อยู่กับความเชื่อที่มีขึ้นอยู่กับความเชื่อที่มีมาก่อนด้วยเหมือนกัน ถ้าหากความรู้ใหม่สัมพันธ์กับความรู้เก่าที่มีอยู่แล้วเกิดสมดุล กรอบความรู้เดิมจะรวมความรู้ใหม่ที่ได้รับเข้าไป ซึ่งในกระบวนการนี้จะพัฒนาไปตามวัยของเด็ก (กุลยา ตันตะผลาชีวะ. 2543: 43 – 45)

พิอาเจต์ ได้แบ่งขั้นการเรียนรู้ตามพัฒนาการเป็น 4 ขั้น คือ

1. ขั้นการเคลื่อนไหวและสัมผัส (Sensorimotor Stage) เป็นการเรียนรู้ของเด็กแรกเกิด ถึง 2 ปี เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการเคลื่อนไหวสัมผัส
2. ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Pre - operational stage) เริ่มจากเด็กอายุ 2 – 7 ปี เป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้ อย่างมีความคิดและจินตนาการสามารถถ่ายทอดเป็นคำพูดและการเล่น
3. ขั้นปฏิบัติการแบบรูปธรรม (Concrete - operational Stage) อายุ 7 – 11 ปี เป็นขั้นการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

4. ขั้นปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ (Formal Operational Stage) อายุ 11 – 16 ปี

เป็นกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม มีเหตุผลและแก้ปัญหาได้

บรูเนอร์ (Bruner) ให้ความเห็นว่ากระบวนการคิด การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความต้องการพัฒนาของตัวเอง โดยมีลำดับของกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นสัมผัส (Enactive) เป็นขั้นของการเรียนรู้ ได้จากการจับ การเห็นการถูกต้อง

ขั้นที่ 2 ขั้นคิดจากภาพที่ปรากฏ (Iconic)

ขั้นที่ 3 ขั้นสัญลักษณ์ (Symbolic) เป็นขั้นของการคิดที่สามารถถ่ายทอดเป็นภาษา

สรุปได้ว่าจากแนวคิดพื้นฐานของการการสอนตามแนวคิดปัญญา นั้นจะเห็นได้ว่าเน้นตัวผู้เรียน โดยเพื่อยืนยันว่าการพัฒนา กิจกรรมการสอน การสอนแบบจิตปัญญาเชื่อว่า การจัดกิจกรรมการสอนด้วยการประสานความรู้ใหม่ประสบการณ์ใหม่ให้ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากที่สุด ในขณะเดียวกันการให้คำอธิบายและเสริมความรู้จากครูโดยวิเคราะห์ ทั้งนี้ บรูเนอร์ เชื่อว่า ผู้เรียนจะเรียนจะเรียนรู้ได้ดีจากการเข้าร่วมกิจกรรม หลักการของการสอนแบบจิตปัญญาเชื่อว่า ในการจัดกิจกรรมการสอนใดๆ ก็ตาม ถ้าต้องการประสิทธิภาพผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนผ่านกิจกรรมการสอน ได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้

1.4 องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

การเรียนรู้แบบจิตปัญญาเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งสร้างความสุข และปัญญาไปพร้อมกัน เน้นความสำคัญที่ผู้เรียนให้เรียนอย่างมีความสุข เกิดความรักในความรู้ มุ่งองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มโนทัศน์ที่จะต้องเรียน

2. กิจกรรมการสอนมีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ

2.1 ผู้เรียนต้องลงมือกระทำด้วยความคิด (Active Learning)

2.2 ผู้เรียนต้องแสดงออกที่ดี (Behaving well)

2.3 ผู้เรียนต้องเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning)

2.4 ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery learning)

2.5 ผู้เรียนต้องก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Progress)

3. การประเมินภาพการสอน ต้องประกอบด้วยการประเมิน 2 ด้าน คือ

3.1 การประเมินการสอน ประกอบด้วย

3.1.1 การประเมินระหว่างสอน

3.1.2 การประเมินกิจกรรมการสอน หมายถึง การตรวจสอบลักษณะกิจกรรมการสอนว่า สามารถสร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามกระบวนการสอนแบบจิตปัญญาหรือไม่

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การประเมินการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการสอน

4. หน่วยเวลากำกับการสอน การสอนทุกเรื่องต้องจบลงตามเวลาที่กำหนดแบบสมบูรณ์
องค์ประกอบที่ 1 มโนทัศน์ที่จะต้องเรียน

มโนทัศน์ (Concept) หมายถึง ความคิดสำคัญของสิ่งของและเรื่องราวต่างๆ รวมถึงแนวคิดสำคัญของเหตุการณ์ เรื่อง กฎ หลักการ หรือทฤษฎีที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะของสิ่งต่างๆ หรือเรื่องต่างๆ เหล่านั้น เมื่อครูกำหนดเรื่องที่ต้องสอนได้แล้ว ต้องนำมาเขียนอธิบายมโนทัศน์ของเรื่องที่ต้องเรียนนั้นว่า คืออะไร

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการคิดด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่ม เกิดการค้นพบข้อความรู้ และน้อมนำตนเองให้ก้าวหน้าด้วยการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ครูจัดให้ตามขั้นตอนการสอนแบบจิตปัญญา ลักษณะของกิจกรรมการสอนจะมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1. เป็นกิจกรรมปฏิบัติการคิด (A)
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออก (B)
3. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องเรียนแบบร่วมมือ (C)
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (P)

ปฏิบัติการคิด (Active Learning)

การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่กระตุ้นความใคร่รู้ ใคร่เห็นของผู้เรียน การได้หยิบ จับ ได้สัมผัส ได้คิด ได้เห็น เป็นการกระตุ้นทั้งสิ้น ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติ และได้คิดอย่างแท้จริงผู้เรียนที่เรียนแบบปฏิบัติการคิดผู้เรียนจะมีลักษณะ

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล
4. มีทัศนคติอยากเรียนรู้ เช่น กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

การแสดงออกที่ดี (Behaving Well)

ครูมีหน้าที่ให้ผู้เรียนแสดงออกด้วยการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคิด และกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพียงแต่ครูให้ออกาสเรียนรู้เรียน ตามความสนใจและรู้สึกสบายใจหลักการสำคัญ คือ การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการลง การแสดงออกของผู้เรียนต้องเป็นการแสดงออกที่ครูต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้ คือ

1. ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสังเกตพบอะไรจากการศึกษา
2. การจำแนกโดยหลักการและเหตุผล ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถ ในการจำแนก โดยการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำมาเป็นเหตุผลในการจำแนก
3. การสื่อสาร กิจกรรมที่กำหนดขึ้นตอนกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีข้อสรุปของกลุ่มที่เกิดจากการคิดอย่างชัดเจน
4. การลงมือปฏิบัติ การเรียนด้วยการลงมือปฏิบัตินี้ จะเป็นการปฏิบัติด้วยการลงมือกระทำ การคิด การพูด หรือการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
5. การคิด ในเบื้องต้นของการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด เริ่มจากโจทย์ปัญหาของครูและความมั่นใจใช้คำถามของครูในการให้ผู้เรียนคิดค้นพบหาคำตอบ ครูอาจตั้งประเด็นคำถามให้คิดร่วมกัน หรือให้คิดคนเดียว ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนการสอน

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

ความร่วมมือในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยสมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกำลังใจ ให้การดูแลกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวก และไว้วางใจ

การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

การเรียนรู้สิ่งใดก็ตามที่ผู้เรียนได้เพียงแต่จินตนาการ โดยได้สัมผัสจากที่ผู้เรียนจะเข้าใจหรือเรียนรู้ได้ ถ้าหากต้องการให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ข้อความรู้อย่างแท้จริงแล้วต้องให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ซึ่งเรียกว่าการเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การสอนเพื่อให้มีการค้นพบนี้ ครูต้องมีความรู้เต็มที่ รู้วิธีสอน พัฒนาตามวัยของผู้เรียน ต้องรู้ว่าผู้เรียนรู้อะไรมาก่อน ผลที่ตามมาคือ การสอนเพื่อค้นพบตามหลักการจิตปัญญา เน้นที่ครูไม่ใช่ผู้ให้ แต่เป็นผู้ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่อเนื่อง ที่บังเกิดความรู้ด้วยการป้อนข้อมูลกลับของครู โดยใช้หลักการค้นคว้า 3 ประการ คือ

1. การค้นพบคำตอบ จากกิจกรรมที่ครูกำหนด ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้จากสิ่งที่ครูให้ค้นพบเพื่อหาคำตอบ โดยผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
2. สร้างมโนทัศน์ขึ้นเอง โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับจากครูประกอบการค้นคว้าศึกษาของผู้เรียน ทำให้สามารถสรุปมโนทัศน์ที่ชัดเจนได้
3. ให้ประยุกต์มโนทัศน์ ครูจะเสนอแนวทางหรือปัญหาใหม่ให้ผู้เรียนแก้ โดยใช้ประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนในการคิด การได้คิดซึมซับที่ละน้อยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการยืดขยายความรู้ที่มีอยู่ให้กว้างขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดการค้นพบด้วยตนเองควรมีลักษณะ ดังนี้

1. บรรยากาศการเรียนรู้ ต้องให้ผู้เรียนมีอิสระเสรี ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
2. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอยากและใคร่รู้
3. ต้องมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถหยิบใช้ได้ ในกิจกรรมค้นหาความรู้ด้วยตนเอง
4. มีระบบที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรให้กับผู้เรียน

ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Progress)

ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เพิ่มเป็นระยะๆ ระหว่างกระบวนการเรียนการสอน จากลำดับที่ง่ายที่สุด ไปถึงลำดับที่ยากที่สุด

องค์ประกอบที่ 3 การประเมินภาพการสอน

การประเมิน (Assessment) มีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเพราะการประเมินภาพจะช่วยอนุมานระดับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นว่า ผู้เรียนสามารถสร้างมโนทัศน์ ตามจุดประสงค์การสอนได้หรือไม่ หากไม่ครูต้องแก้ปัญหาให้ทันในช่วงเวลาที่กำหนดสอน การสอนแต่ละช่วงเวลามีความหมายมาก สำหรับการสอนแบบจิตปัญญา ครูต้องมีจุดประสงค์ทุกเวลาทุกหน่วยการเรียนรู้การประเมินภาพการเรียนรู้แบบจิตปัญญามี 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินการเรียนรู้ในขณะที่ดำเนินกิจกรรม ครูต้องประเมินอยู่เสมอว่ากิจกรรม ที่ครูจัดนั้นกระตุ้นผู้เรียนให้ปฏิบัติการคิดหรือไม่ ผู้เรียนสนใจเพียงใด การเรียนรู้แบบจิตปัญญา มีการประเมินการเรียนรู้ 2 แบบ คือ ประเมินระหว่างกิจกรรม กับอีกแบบหนึ่งคือ ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ว่า มีลักษณะของจิตปัญญา กล่าวคือผู้เรียนเกิด A B C D P (เป็นคำย่อของลักษณะกิจกรรมแบบจิตปัญญา) ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพราะอะไร

2. การประเมินการเรียนรู้ ก่อนจบการสอนแต่ละหน่วยการสอน ครูต้องร่วมกับผู้เรียนในการสรุปข้อความรู้ที่ได้เรียนว่า เขาได้เรียนรู้อะไร อย่างไร วิธีอาจเป็นแบบทดสอบ คำถามร่วมสรุป หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ครูเห็นเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 หน่วยเวลากำกับการสอน

หน่วยเวลาในการสอนแบบจิตปัญญา เป็นตัวกำหนดเป้าหมายการสอนปริมาณเนื้อหา และความซับซ้อนของกิจกรรม การดำเนินการสอนตามแผนให้จบในเวลาที่กำหนดได้นั้น มีประโยชน์กับการสอนอย่างน้อย 3 ประการ

1. คุ่มชั้นเรียน หมายถึง การที่ครูสามารถจะทำให้ผู้เรียน มีความสนใจงานที่ครูกำลังให้เรียน ด้วยกิจกรรม
2. รักษาสมดุลระหว่างกิจกรรมกับเนื้อหาสาระวิชาที่ต้องเรียน การกำกับเวลาให้เป็นให้เหมาะสมกับความสนใจ และลักษณะงานที่มอบหมาย ซึ่งในเด็กแต่ละระยะเวลาแต่ละกิจกรรมควรสั้นประมาณ 5 – 10 นาที
3. ฝึกวินัยการตรงต่อเวลา ครูต้องดำเนินกิจกรรมการสอนและสื่อ ในการจูงใจให้ผู้เรียน ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การสอนที่ครูต้องการ และจบตามเวลาที่ครูกำหนด

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการสอนตามแนวจิตปัญญานั้นจุดเน้นคือผู้เรียนต้องลงมือกระทำ ด้วยความคิด ต้องแสดงออก ต้องเรียนรู้แบบร่วมมือ ต้องเรียนรู้ด้วยการค้นพบ ต้องก้าวหน้าในการเรียนรู้ อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องมีการปรับปรุง พัฒนาเปลี่ยนแปลง พัฒนา กลยุทธ์การสอนให้แปลกใหม่ เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นหากครูผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติ อย่างแท้จริงก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี

1.5 กระบวนการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวจิตปัญญา

การจัดกิจกรรมแบบจิตปัญญาเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติและเกิดความคิดโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบกับการทำงานร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสอนครูต้องใส่ใจต่อการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อปรับกลยุทธ์การสอนของครูที่จะทำให้การจัดกิจกรรมบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้เรียนสนุกและเรียนรู้ในเรื่องที่ครูสอนอย่างประทับใจ ประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ (อ้างถึงใน จตุพร แสงหาญ.2549:41-42)

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาสภาพความต้องการของผู้เรียน เป็นงานขั้นตอนที่มีความสำคัญสำหรับการสอนแบบจิตปัญญา ครูจะต้องทราบว่าครูจะสอนชั้นไหน วิชาอะไร ลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างไร อ่อน เก่ง ชน คือ หรือมีปัญหาที่ต้องให้ความสนใจพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบกิจกรรมเป็นไปอย่างสอดคล้องกับผู้เรียน นอกจากนี้ ครูต้องรู้สภาพท้องถิ่นของผู้เรียนเพื่อประมวลประสบการณ์เข้ามาออกแบบกิจกรรมจากข้อมูลที่ได้ ครูสามารถบูรณาการกิจกรรมการสอนที่ชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดมโนทัศน์ที่ต้องเรียน

การสอนให้เกิดมโนทัศน์เป็นการสร้างความสามารถทางปัญญาให้แก่ผู้เรียนฝึก ผู้เรียนให้รู้จักประมวล การประมวลข้อมูลความจริงที่ได้รับการจากประสบการณ์ หรือกิจกรรม การเรียนรู้ที่ครูจัด ซึ่งหลักการสอนสร้างมโนทัศน์ที่สำคัญนั้น ครูต้องให้ผู้เรียนคิดสะท้อนความคิด หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วพัฒนาเป็นมโนทัศน์

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์การสอน

จุดประสงค์การสอนระดับอนุบาลแตกต่างจากการสอนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ตรงที่การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ให้เด็กพัฒนาจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง และส่วนรวม รวมทั้ง มีประสบการณ์ตรง ซึ่งมีเป้าหมายการศึกษานี้ผนวกกับแนวคิดทางจิตวิทยาพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก จุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมี 3 ด้าน คือ

1. การส่งเสริมพัฒนาการตามวัยในการสอนแบบจิตปัญญา
2. การส่งเสริมพัฒนาการจิตนิยมที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตสำนึกที่ดี การมีสุนทรียต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และตนเอง
3. การส่งเสริมพุทธิปัญญา ซึ่งหมายถึง การพัฒนาความรู้ ทักษะขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย สังคม ภาษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ขั้นที่ 4 ออกแบบกิจกรรมการสอน

เป็นขั้นของการพัฒนากิจกรรมการสอนที่มุ่งคุณสมบัติสำคัญของกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญา 5 ประการ คือ

A (Active Learning) การปฏิบัติการคิดในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

B (Behaving Well) การแสดงออกระหว่างเรียน ทั้งนี้เพื่อการแสดงผลงานและการมีส่วนร่วม
ร่วมกับกลุ่ม

C (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เกิดจากการเรียน ในกลุ่มย่อยที่กำหนดใน
กิจกรรม

D (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการค้นพบจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

P (Progress) การก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งสังเกตได้โดยครูและผู้เรียนเอง

ขั้นที่ 5 ดำเนินการสอน

การสอนแบบจิตปัญญา มีขั้นตอนการสอน ประกอบด้วยงานหลัก 5 ขั้นที่ครูต้องดำเนินการ
ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนสอนทุกๆ ครั้ง ครูต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่ครู
เลือกสรรเพื่อนำเข้าสู่เรื่องที่เรียน ใช้เวลาประมาณ 3 – 5 นาที เพื่อให้ผู้เรียนสงบจิตใจ และพร้อมที่จะ
เรียน

2. บอกจุดประสงค์การสอน ใช้เวลา 1 นาที เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเรียนอะไรบ้าง จะได้คิด
ติดตาม และสรุปผล ได้ถูกเมื่อสิ้นสุดการเรียน

3. หาจุดสนใจ การสอนแบบจิตปัญญาบางครั้ง เราไม่สามารถดำเนินการสอนได้เลย ขึ้นอยู่กับ
ลักษณะของผู้เรียน ความต้องการ ประสบการณ์

4. ดำเนินกิจกรรมการสอนตามแผน ขณะดำเนินกิจกรรมครูต้องประเมินตนเอง ตลอดเวลาว่า
กิจกรรมนั้น กระตุ้นให้คิดหรือไม่ ผู้เรียนได้แสดงออกหรือไม่ เรียนรู้แบบร่วมมือ หรือไม่อะไรเพิ่มขึ้น
ด้วยการประเมินการสอนตลอดระยะเวลาการสอน

5. สรุปบทเรียน จุดประสงค์หลัก คือ มุ่งประเมินสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ มีหลายวิธี ทั้งที่เป็นการ
ร่วมกันสรุป และการทดสอบ

ขั้นที่ 6 ประเมินภาพการสอน

การประเมินภาพการสอน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ตามจุดประสงค์ การ
เรียนรู้ที่กำหนด การประเมินภาพนี้ต้องทำทุกระยะของกระบวนการสอน เพื่อดูความก้าวหน้าของ
ผู้เรียน การปฏิบัติของครู และประสิทธิภาพของหลักสูตร

เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ (2555:ออนไลน์) ได้กล่าวถึง การนำจิตตปัญญาไปใช้ในการเรียนการสอน มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- **สายธารแห่งชีวิตในวัยเยาว์** : เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทบทวน มองย้อนดูอดีตของตนเองว่า อดีตที่ผ่านมาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน มีเหตุปัจจัยใดที่ทำให้เราเป็นเราอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่ทำอยู่ในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไรต่อตัวเราในอนาคตแนวคิดของกิจกรรมนี้คือ ปัจจุบันเป็นผลมาจากอดีตและปัจจุบันจะมีผลต่ออนาคต บุรณาการสอนได้ในรายวิชา ชีวิตและสิ่งแวดล้อม, การศึกษาและความเป็นครู ฯลฯ

- **บอกความดี** : เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้บอกข้อดีของเพื่อนเวียนกันไปจนครบทุกคนในกลุ่ม แนวคิดของกิจกรรมนี้คือ ทุกคนมีข้อดี เมื่อแต่ละคนมองเห็นข้อดีของตนเองและผู้อื่น จะทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง (Self – esteem) และเห็นคุณค่าของผู้อื่น บุรณาการสอนได้ในรายวิชาจริยธรรมกับชีวิต จิตวิทยาเพื่อพัฒนามนุษย์ ฯลฯ

- **สุนทรียสนทนา** : เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอแนวคิดของตนเองแนวคิดของกิจกรรมนี้ คือ ความไว้วางใจคนอื่น และมองเห็นความสำคัญของการให้ ความเคารพ ความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่ได้แย้ง ไม่ทำให้อีกฝ่ายเกิดความระแวงหรือหวาดกลัว บุรณาการได้ในทุกวิชา เช่น การพูดในที่ชุมชน , ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ฯลฯ

- **ปรบมือฝึกสติ** : เป็นกิจกรรมที่วางเงื่อนไขการปรบมือ ในกิจกรรมการนับเลข 1-100 โดยหากเมื่อนับถึง ตัวเลขที่มีเลข 3 และ 7 ให้ปรบมือแทนการนับ หลักการคือ เมื่อผู้อื่นทำผิด โดยนับหรือปรบมือผิด ต้องให้อภัยและเริ่มใหม่ บุรณาการได้ในวิชา การคิดและการตัดสินใจ ฯลฯ แนวคิดของกิจกรรมนี้ คือ เมื่อผู้อื่นทำผิด โดยนับเลขผิดหรือปรบมือผิด ต้องให้อภัยและเริ่มใหม่ บุรณาการได้ในวิชาการการคิดและการตัดสินใจ ฯลฯ

- **ครั้งหนึ่งในชีวิต** : เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ระบายความในใจให้ผู้อื่นรับทราบถึงเรื่องปมในใจที่ทำให้เกิดทุกข์ที่ไม่อาจจะลืมได้ ส่งผลกระทบกับเราจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความเป็นตัวตนของผู้เรียนมากขึ้นแนวคิดของกิจกรรมนี้ คือ การยอมรับและให้อภัย การแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และกล้าที่จะแสดงออกซึ่งความทุกข์หรือเรื่องที่ยากจะลืม

- **ฟังฟัง** : เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงของมนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ยากที่จะอยู่เพียงลำพังได้ ซึ่งจะแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน โดย 1 คนเป็นหลัก และอีก 2 คนเป็นคนฟังฟังแนวคิดของกิจกรรมนี้ คือ การทำงานเป็นทีม ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต้องมีผู้นำที่เป็นหลัก และผู้ตามส่งเสริมซึ่งกันและกัน การทำงานถึงจะสำเร็จลุล่วง

1.6 บทบาทของครูผู้จัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญา

การสอนแบบจิตปัญญา เป็นการจุดชนวนของการเรียนรู้ อย่างมีความสุข และประทับใจ ครูที่ใช้การสอนแบบจิตปัญญา ต้องมีความตระหนักถึงเป้าหมายการสอน บทบาทของครู และผู้เรียน ตลอดเวลาว่า ต้องการให้ผู้เรียนรู้อะไร รู้อย่างไร จึงสนุกและพบความรู้ได้ภายในเวลาที่กำหนด ครูที่สอนแบบจิตปัญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย ครูต้องรู้พัฒนาการของเด็ก วุฒิภาวะของเด็กซึ่งการรู้ภูมิหลังจะช่วยให้ครูรู้ขอบเขตความลึกของเนื้อหา การเชื่อมต่อเนื้อหากับประสบการณ์ เดิมที่จะนำมาสอน เพื่อพัฒนาพุทธิปัญญา ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนได้ถูกต้องกับความ ต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. มีความเชื่อในปรัชญาการศึกษาพัฒนานิยม การสอนแบบจิตปัญญาความเชื่อว่า การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ใช่การให้เด็กเรียนอย่างอิสระ แต่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติที่เป็นสุขและเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคน มีความแตกต่างกันมาก ครูต้องจัดประสบการณ์ที่จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนประทับใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ทำงานได้ อีกทั้งยังใส่ใจต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วย

3. มีความสร้างสรรค์และสนุกที่จะสร้างกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนรู้อย่างฉลาดทั้งปัญญา และอารมณ์ พร้อมเสนอที่จะพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมยอมรับคำหิและแก้ไขทันที

4. มีความอดทนและไม่ทอดต่อการปรับกิจกรรมให้จูงใจผู้เรียนให้ไปสู่จุดประสงค์ของการสอนให้ได้

การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนของการสอนแบบจิตปัญญา ไม่เคร่งครัดกับรูปแบบการจัดที่นั่งเรียน ผู้เรียนสามารถนั่งเรียนได้ตามปกติ แต่ที่นั่งต้องเคลื่อนที่ได้คล่องตัวสำหรับการจัดกลุ่มหรือจัดกิจกรรมต่างๆ ห้องเรียนต้องมีพื้นที่กว้างพอสำหรับทำกิจกรรม ในห้องเรียนต้องมีอุปกรณ์ที่ช่วย ให้ครูสามารถนำผลงานผู้เรียนแสดงได้ อย่างน้อยต้องมีป้ายนิเทศหรือมีพื้นที่ผนังห้องปะติดผลงานของผู้เรียนได้

หลักการสอน

โครงสร้างกิจกรรมการสอนของการสอนแบบจิตปัญญา เหมือนวิธีการสอนทั่วไปแต่จุดสำคัญอยู่ที่การจูงใจให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้แสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือและเห็นความก้าวหน้าของการเรียน ในการดำเนินการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดและผ่อนคลาย โดยใช้หลักการสอนที่สำคัญ คือ

1. ครูต้องบอกจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีสอนทุกครั้งที่สอน
 2. ครูต้องสังเกตผู้เรียนและประเมินสภาพการเรียนรู้การสอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากบรรยากาศการเรียนการสอน เช่น ผู้เรียนเบื่อหน่าย ขาดความสนใจ หรือแสดงพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียน พร้อมใช้กิจกรรมรองหรือกิจกรรมเสริม เพื่อให้กิจกรรมการสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจติดตามทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยความสุขและเรียนรู้
 3. ครูต้องให้ผู้เรียนเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนถ้าทำงานกลุ่ม โดยครูจะต้องวิเคราะห์ผลงาน และป้อนข้อมูลกลับให้ผู้เรียนเห็นข้อถูกข้อผิด และความรู้เพิ่มเติม โดยบรรยากาศการเรียนต้องมีความเป็นกันเอง มีความเป็นวิชาการที่ผ่อนคลาย หลีกเลี่ยงการพูดหรือการกระทำที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคับข้องใจหรืออาย ครูต้องตระหนักในความแตกต่างของผู้เรียน ความเป็นคน ความมีศักดิ์ศรี พร้อมแสดงการยอมรับ ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ผู้เรียนพร้อมช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ทันที ที่ผู้เรียนต้องการแนะนำจากครู ครูต้องช่วยชี้แนะและเสริมข้อความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนค้น และรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด
 4. ครูต้องจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในสาระวิชา และกิจกรรมอย่างต่อเนื่องต้องทำให้ผู้เรียนเห็นว่าครูใส่ใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอ พร้อมชี้แนะสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์
 5. ครูต้องใกล้ชิดกับผู้เรียน ติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียน เข้าร่วมในการทำงานกลุ่มกับผู้เรียน ด้วยการแจกอุปกรณ์ด้วยตนเอง ทำเป็นส่วนร่วมของกลุ่ม
 6. ครูต้องเริ่มการสอนตรงเวลาและจบตรงเวลาที่ครูกำหนด ครูที่สอนแบบจิตปัญญา ต้องสามารถดำเนินกิจกรรมการสอนได้ครบตามหน่วยเวลาที่กำหนดในแผนการสอน
- บงกช ทองเอี่ยม (2551:33) การสอนแบบจิตปัญญาเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านปัญญา การค้นพบด้วยตนเอง เกิดความงอกงามทางด้านพุทธิปัญญาคำนึงถึงจิตใจ และความแตกต่างของผู้เรียน โดยมีกิจกรรมการสอนที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติทางด้านความคิด ผู้เรียนมีการแสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือ ค้นพบข้อความรู้ด้วยตัวเอง และเห็นความก้าวหน้าของตนเองโดยการประเมินเป็นระยะทั้งกิจกรรมการสอนและผลจากการสอน
- สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาคือเป็นการจัดกิจกรรมที่มีโครงสร้างเหมือนวิธีการสอนโดยทั่วไปแต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่การจูงใจให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้แสดงออก เรียนรู้แบบร่วมมือและเห็นความก้าวหน้าของการเรียน ในการดำเนินการสอนแต่ละครั้งครูต้องให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดและผ่อนคลาย โดยใช้หลักการสอนที่สำคัญ ที่หลากหลาย เป็นต้น

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

งานวิจัยในประเทศ

อรอนงค์ แจ่มผล (2552) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องผลของกระบวนการจัดปัญหาศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ภายในตนของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ซึ่งการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการจัดปัญหาศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ภายในตนของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) เป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 55 คน วิธีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตระหว่างกระบวนการและภายหลังกระบวนการ ผู้วิจัยหาหน้าที่สังเกตและบันทึกความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประสพการณ์ตรงของนักศึกษาที่เข้าร่วมแต่ละกิจกรรม รวบรวมข้อมูลจากอนุทิน/บันทึกประจำวัน การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้วิจัยและนักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการ การเขียนสรุปประสพการณ์การเรียนรู้และความเปลี่ยนแปลงในตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม จดหมายของนักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการที่เขียนถึงอาจารย์กระบวนการจัดปัญหาศึกษาที่บูรณาการ ในรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาเกิดผลการเรียนรู้ภายในตน ดังนี้ 1. นักศึกษาสามารถเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ภายนอกผ่านกิจกรรมและกระบวนการ 2. เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและแนวปฏิบัติใหม่ต่อตนเองและใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง 3. เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด และแนวปฏิบัติใหม่ต่อตนเองและผู้อื่น ส่งผลสู่การประพฤติอย่างมีสติและปัญญา 4. มีความรักความเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสรรพสิ่งรอบตัว

บงกช ทองเอี่ยม (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญานี้ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญามีความคิดสร้างสรรค์ระดับปานกลาง แต่สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชร โครตรสมบัติ (2550) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญานี้ที่มีต่อทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย. การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้

แบบจิตปัญญาที่มีต่อทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิงอายุ 5 – 6 ปี ชั้น อนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนประสานมิตร จำนวน 15 คน เพื่อรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา ผลการวิจัยพบว่าทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาโดยรวมและจำแนกรายด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองพบว่าแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวจิตปัญญานั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสนใจในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือนักศึกษาในทุกระดับเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนั้นได้เน้นให้ให้มีการร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งยังเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์กิจกรรมด้วยตนเองทั้งรายกลุ่มและเดี่ยวซึ่งผลการจัดกิจกรรมจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในเอกสารงานวิจัยหลาย ๆ ท่านพบว่าประสบผลสำเร็จผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองจริงข้างต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546:171) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง "ความสำเร็จ"

ล้วนสายยศและอังคณา สายยศ (2541:18) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถทางการเรียนหลังจากได้เรียนเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด

ณยศ สงวนสน (2547:38) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์คือความสามารถหรือความสำเร็จในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ทักษะในการแก้ปัญหาความสามารถในการนำไปใช้และการวิเคราะห์เป็นต้น รวมถึงประสิทธิภาพที่ได้จากการเรียนรู้ซึ่งได้รับการสอนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น

กุหลาบ สีหาพงษ์ (2550:39) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับการพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการที่ผู้เรียนได้ศึกษาในรายวิชาใดวิชาหนึ่งแล้วได้รับความรู้อันเนื่องมาจากประสบการณ์ความรู้ของครู กลยุทธ์ เทคนิคการสอน เมื่อครูผู้สอนได้ถ่ายทอดความรู้ ดังกล่าวเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นภายในบุคคลทั้งนี้การวัดผลสัมฤทธิ์สามารถวัดได้หลายวิธีเช่น ใช้แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนหรือการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อผลการเรียนรู้สูงขึ้นก็ถือว่าวิธีการสอนหรือวัตกรรมการของผู้นั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั่นเอง

2.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาได้เสนอจุดมุ่งหมายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 29-30 ; อ้างถึงใน มณีรัตน์ สิงหเดช.2550 : 49) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใด มากน้อยเท่าใด เช่น พฤติกรรมการจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด

กุหลาบ สีหาพงษ์ (2550 : 39) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่างๆ ของแต่ละสาขาวิชาเป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าใด เช่น พฤติกรรมการจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์

มลาวัลย์ นกหงส์ (2552.78) ได้สรุปไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ เมื่อเรียนรู้แล้วมีความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ มีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะระดับไหนก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ด้วยกันทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นการวัดเพื่อทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป วัดเพื่อทราบผลการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน วัดเพื่อตรวจสอบผลความรู้ของนักเรียน วัดเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมทั้งนี้การวัดนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้วัดซึ่งการวัดก็จะมีรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หรือลักษณะของการวัดของครูผู้สอน

2.3 ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 29-30) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่เรียนดังนี้

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมา ให้ทำการสังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performancetest) ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่การปฏิบัติ (Procedure) และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา(Content) รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral test) การสอบแบบนี้จะกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูแลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น และบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น การสอบปริญญานิพนธ์ ซึ่งต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ ตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่า สามารถสอบวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper – pencil test or written test) เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ซึ่งมีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free response type) ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัย หรือความเรียง (Essay test)

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed response type) เป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้คำตอบ หรือกำหนดคำตอบมาให้เลือกการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาโดยการเขียนตอบนั้น เป็นที่นิยมแพร่หลายในโรงเรียนซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัด เรียกว่า วัดสอบสัมฤทธิ์ หรือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

ทิวต์ มณีโชติ (2549: 2-3) ได้กล่าวว่า การวัดทางการศึกษาเป็นการวัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม มีลักษณะการวัด ดังนี้

1. เป็นการวัดทางอ้อม คือ ไม่สามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้โดยตรง ต้องนิยามคุณลักษณะดังกล่าวให้เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ก่อน จากนั้นจึงวัดตามพฤติกรรมที่นิยาม เช่น การวัดความรับผิดชอบของนักเรียน ต้องให้นิยามคุณลักษณะความรับผิดชอบเป็นพฤติกรรมที่วัดได้ โดยอาจจะแยกเป็นพฤติกรรมย่อย เช่น ไม่มาโรงเรียนสาย ทำงานทุกงานที่ได้รับมอบหมาย นำวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ครูสั่งมาครบทุกครั้งส่งงานหรือการบ้านตามเวลาที่กำหนด เป็นต้น

2. วัดได้ไม่สมบูรณ์ การวัดทางการศึกษาไม่สามารถทำการวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ วัดได้เพียงบางส่วน หรือวัดได้เฉพาะตัวแทนของคุณลักษณะทั้งหมด เช่น การวัดความสามารถการอ่านคำของนักเรียน ผู้วัดไม่สามารถนำคำทุกคำมาทำการทดสอบนักเรียน ทำได้เพียงนำคำส่วนหนึ่งที่คิดว่าเป็นตัวแทนของคำทั้งหมดมาทำการวัด เป็นต้น

3. มีความผิดพลาด สืบเนื่องจากการที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง และการนิยามสิ่งที่ต้องการวัดที่ไม่สามารถนิยามให้เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ทั้งหมด จึงวัดได้ไม่สมบูรณ์ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้จากการวัดเป็นการประมาณคุณลักษณะที่ต้องการวัดซึ่งในความเป็นจริงคุณลักษณะดังกล่าวอาจจะมีมากหรือน้อยกว่า ผลการวัดจึงมีความผิดพลาดของการวัดหรือคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง การวัดที่ดีจะต้องให้เกิดการผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

4. อยู่ในรูปความสัมพันธ์ การที่จะรู้ความหมายของตัวเลขที่วัดได้ต้องนำตัวเลขดังกล่าวไปเทียบกับเกณฑ์หรือเทียบกับคนอื่น เช่น นำคะแนนที่นักเรียนสอบได้เทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม เทียบกับคะแนนของเพื่อนที่สอบพร้อมกันหรือเทียบกับคะแนนของนักเรียนเองกับการสอบครั้งก่อนๆ ถ้าคะแนนสูงกว่าเพื่อน แสดงว่ามีความสามารถในเรื่องที่วัดมากกว่าเพื่อนคนนั้น หรือถ้ามีคะแนนสูงกว่าคะแนนที่ตนเองเคยสอบผ่านมา แสดงว่ามีพัฒนาการขึ้น เป็นต้น

สรุปได้ว่าลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมีหลากหลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการจัดกิจกรรม ตามความถนัดของผู้สอน และตามสถานการณ์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อบวกเข้ากับครูผู้สอนย่อมหมายถึงความสำคัญที่ครูผู้สอนนั้นต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ที่สูงมากกว่าก่อนเรียนดังนั้นครู บุคลากรทางการศึกษาหรือแม้กระทั่งนักวิชาการล้วนต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนนั้นพัฒนาเมื่อได้รับความรู้ที่ตนได้สั่งสอน ไปด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ที่

ได้ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

มลาวลัย นกหงษ์ (2552) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถการคิดวิเคราะห์เรื่อง โจทย์ปัญหาทศนิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สสวท พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถการคิดวิเคราะห์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยวิธีสอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถการคิดวิเคราะห์ต่อวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สสวท.

ประทีนรัตน์ นิยมสิน (2554) ได้ศึกษาผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT กับระดับความสามารถทางการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า (1) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT กับระดับความสามารถทางการเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน (3) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มสูงแตกต่างจากกลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ กลุ่มปานกลางแตกต่างจากกลุ่มต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มสูงแตกต่างจากกลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ กลุ่มปานกลางแตกต่างจากกลุ่มต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฐาปณีย์ สิทธิทองสี (2553) ได้ศึกษาผลงานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยขจัดความรู้พื้นฐานผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 วิธีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังมีความสัมพันธ์กับคะแนนความรู้พื้นฐานโดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่รับค่าแล้วเท่ากับ .387 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าคะแนนความรู้พื้นฐานสามารถอธิบายการผันแปรได้ถึงร้อยละ 38.7 โดยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ($X = 34.105$) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($X = 30.241$)

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันมีรูปแบบหรือเทคนิควิธีการต่างๆซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพของตัวเองมากที่สุดมีความสามัคคีร่วมมือกันเรียนรู้ของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อช่วยให้ตนเองและกลุ่มประสบผลสำเร็จในการประกอบกิจกรรมเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตทางสังคมและกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจตั้งใจสนุกสนานตื่นตัวเร้าใจมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนมองเห็นคุณค่าของตนเองและกลุ่มการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกฝึกการปฏิบัติจริงเกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คื นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 96 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คื นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 31 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

3.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือครู คู่มือวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคิดปัญญา

3.2.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.1.3 กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายของกิจกรรมโดยคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

3.2.1.3 ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา จำนวน 8 กิจกรรมโดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา ดังนี้

- 1) ชื่อกิจกรรม เป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงลักษณะที่ต้องการให้ศึกษา
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ
- 3) สารการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาของกิจกรรมนั้น เป็นการอธิบายให้ผู้สอนทราบว่าอะไรเป็นสาระสำคัญที่ผู้เรียนควรจะได้รับและเข้าใจจากการเรียนตามกิจกรรมนั้น
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้วิธีจัดกิจกรรมนี้ได้จัดไว้เป็นขั้นตอน เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งรายละเอียดของกิจกรรม มีดังนี้

ขั้นนำ คือ ระยะเวลาเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสู่การเรียนการสอนจริงโดยใช้กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมบัตเวลา เป็นการสร้างบัตเวลาการเข้าชั้นเรียนโดยครูเป็นผู้สร้างบัตเมื่อใครมาเป็นลำดับที่ 1 จะได้บัตรตามลำดับที่เข้าชั้นเรียน

กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ เป็นการจัดกิจกรรมฝึกนักศึกษาให้ใส่ใจศึกษาพัฒนาชีวิตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้ ฝึกหัด พัฒนาชีวิตของตนเอง ให้รู้เข้าใจ ให้ทำ

ได้ให้ทำเป็น และสามารถทำให้ดี ทำให้งาม ทำให้เป็นประโยชน์ ใจเย็นลง และจดจ่อกับสิ่งที่จะเรียน

กิจกรรมการปรบมือฝึกสติ เป็นการจัดกิจกรรมที่เหมือนเกมวิธีการเล่นเกมนี้ จะให้นักศึกษานั่งล้อมกันเป็นวงกลมวงเดียว แล้วให้แต่ละคนพูดนับเลขเรียงกันตั้งแต่ 1 ไปจนถึง 100 โดยการเล่นจะมีกติกา คือ ในจำนวนใดที่มีเลข 3 และ 7 มิให้คนที่ตรงกับจำนวนนั้นขานจำนวนออกมา แต่ให้ปรบมือแทน (หรือทำท่าตามที่ตกลงไว้เบื้องต้น) คนที่มีใช้มีจำนวนที่มีเลข 3 และ 7 ก็ให้พูดได้อย่างเดียวห้ามปรบมือ ทั้งนี้การทำผิดพลาดต้องเริ่มต้นนับใหม่ ผิดที่ใครให้เริ่มนับใหม่ที่คนนั้นเวียนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบ 100

กิจกรรมสร้างสรรค์ก่อนเรียน เป็นกิจกรรมการสร้างผลงานศิลปะ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมเช่น กิจกรรมการวาดภาพ กิจกรรมสี่เทียนรวมใจ โดยใช้สีหลาย ๆ สีมาผสมรวมกันแล้ววาดภาพที่ต้องการลงบนกระดาษ กิจกรรมภาพมิติรวมใจ ให้ทุกคนวาดภาพแต่ละภาพที่ไม่เหมือนกันคนละภาพแล้วใช้เส้นสีดำวาดเส้นโยงเป็นเรื่องราวร่วมกัน

ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนตามแนวคิดปัญญา ดังนี้

- 1) **ลงมือกระทำด้วยความคิด** คือ การกระตุ้นให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมอาจทำเป็นกลุ่ม และบุคคลโดยเน้นให้เด็กใช้การคิด
- 2) **ผู้เรียนต้องแสดงออกที่ดี** คือ การจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและการแสดงออกโดยการนำเสนอทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล
- 3) **เรียนแบบร่วมมือจากการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์** คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้ปฏิบัติงานกลุ่มสัมพันธ์ช่วยกันคิด
- 4) **เรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง** คือ สืบค้นข้อมูลด้วยตนเองและนำเสนอข้อมูลของตนเองให้เพื่อ ๆ ฟัง
- 5) **เห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน** การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่เกิดจากความอยากรู้ อยากเห็น ผู้เรียนจะมีการวางแผนด้วยตนเอง และแสดงออกมาให้เห็นผ่านผลงานที่นำเสนอ

ขั้นสรุป คือ การสรุปบทเรียน โดยใช้กิจกรรมการสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียน

5. **สื่อและแหล่งการเรียนรู้** เป็นการระบุวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้ผู้ที่จะดำเนินการวิจัยตามแผนการจัดกิจกรรมสามารถจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าได้

6. **การวัดและประเมินพัฒนาการ** เป็นการบอกวิธีการประเมินพฤติกรรม

3.2.1.4 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ ตรวจสอบทางด้านภาษา และ ความสอดคล้องของกิจกรรมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อคิดเห็น

ในการพิจารณาแผนการจัดกิจกรรม ครั้งนี้เป็นการใช้ตัวเลขแทนระดับความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (อนุวัติ คุณแก้ว.2555: 133)

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
4	หมายถึง	เห็นด้วย
5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาหาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ที่มีลักษณะการประเมิน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2543 : 163) ดังนี้

ช่วงคะแนน	4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
ช่วงคะแนน	2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดปัญหา ให้ถูกต้อง เหมาะสม สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามแนวการสอนตามแนวคิดปัญหา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.1.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนตามแนวคิดปัญหา

3.2.1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนตามแนวคิดปัญหาไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 8 สัปดาห์เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

3.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4

3.1.2.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบจากทฤษฎีและเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

3.1.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชา สัมมนาการศึกษาปฐมวัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นแบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ และจับคู่สัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ รวม 50 ข้อ

3.1.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมความเหมาะสม ของภาษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วทำการวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.1.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ IOC โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สาย ยศ. 2538 : 59) โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน	+1	หมายถึง	คำถามที่วัดได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น
ให้คะแนน	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น
ให้คะแนน	-1	หมายถึง	ข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น

เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบที่นำไปใช้ในการวิจัยข้อสอบที่ใช้ได้ คือ ข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.1.2.7 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.2.7 จัดทำแบบทดสอบที่ผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือกำหนดให้เป็นแบบทดสอบ วัดความรู้พื้นฐานของนักศึกษาจำนวน 50 ข้อ ให้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อวัดความรู้เดิมเกี่ยวกับความรู้ พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไป

3.1.3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวจิตปัญญา โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

3.1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาที่จะวัด เลือกรูปแบบเครื่องมือที่จะวัด และกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนน

3.1.3.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับการจัดกิจกรรมเพื่อประเมินความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ซึ่งตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 23 ข้อ ซึ่งการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาจำแนกคะแนนที่ได้จากการวัดแบบวัดความพึงพอใจโดยกำหนดคะแนน 5 ระดับ โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดคะแนน ดังนี้ (ระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี.2548 : 32) วิธีวัดความพึงพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีการจัดอันดับคุณภาพ คือ

5	หมายถึง	พึงพอใจอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจพอสมควร
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย หรือค่อนข้างต่ำ
1	หมายถึง	พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่ง ไม่ค่อยพอใจค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	พอใจอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	พอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	พึงพอใจพอสมควร
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	พอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่ง

3.1.3.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับการจัดกิจกรรมผ่านผู้เชี่ยวชาญ

3.1.3.5 นำมาปรับปรุงความสมบูรณ์ด้านภาษา จัดทำฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.4.1 เตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาก่อนดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

3.4.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานเดิมที่นักศึกษามีโดยใช้ข้อสอบผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อแล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบจิตปัญญากับกลุ่มตัวอย่างโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาตามแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นจำนวน 8 กิจกรรม เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง

3.4.4 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาครบ จำนวน 24 ชั่วโมง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมกับการทดสอบก่อนเรียนพร้อมแจกแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการสะท้อนความคิด

3.4.5 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรม ตามเกณฑ์ที่กำหนด และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญารวมถึงผลการสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าร้อยละทางสถิติโดยใช้ค่าสถิติ ขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.5.1 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญา โดยการใช้การทดสอบที (t - test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญญาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t – test Dependent

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

ตอนที่ 3 ข้อมูลการสะท้อนความคิดจากนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการจัดตปัญหาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.3.1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสัมมนา การศึกษาปฐมวัย ทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ความแตกต่างของคะแนน
1	22	35	+13
2	23	34	+11
3	25	42	+17
4	19	36	+17
5	19	35	+16
6	20	29	+9
7	22	42	+20
8	21	47	+26
9	23	38	+15
10	22	41	+19
11	15	28	+13
12	18	35	+17
13	23	32	+9
14	19	41	+22
15	19	29	+10
16	16	38	+22
17	17	45	+28
18	21	40	+19
19	27	39	+12
20	18	28	+10
21	16	35	+19
22	13	36	+23
23	19	42	+23
24	22	38	+16
25	16	34	+18

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ความแตกต่างของคะแนน
26	15	30	+15
27	18	39	+21
28	21	45	+24
29	23	39	+16
30	18	35	+17
31	25	36	+11
$\sum x$	615	1143	+528
$\bar{x}$	19.84	36.87	17.03
S.D	3.32	5.04	5.09

จากตารางพบว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาของนักศึกษา ก่อนการจัดกิจกรรมคะแนนโดยรวมโดยเฉลี่ย 19.84 ซึ่งหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญา ทำคะแนนสอบมีผลคะแนนโดยเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ 36.87 ส่งผลให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมีคะแนนพัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปรียบเทียบผลคะแนนทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญา โดยภาพรวม

การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	19.84	3.32	17.03	5.09	18.63 *	0.0000
หลังเรียน	36.87	5.04				

จากตาราง กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวจิตปัญญาของนักศึกษาพบว่า การทดสอบก่อนเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 19.84 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 36.87 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม
แนวคิดปัญหา

ตารางที่ 4.3.3 แสดงผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม
แนวคิดปัญหา

เรื่องที่ประเมินความพึงพอใจ		$\bar{x}$	S.D.	สรุปผล
1	มีความสุข สนุกกับการเรียน	4.54	0.60	มากที่สุด
2	กิจกรรมการเรียนเข้าใจง่ายทำท่ายให้คิดและไม่น่าเบื่อ	4.51	0.56	มากที่สุด
3	กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจและส่งเสริมให้มีสมาธิมากขึ้น	4.19	0.61	มาก
4	กิจกรรมการสอนส่งผลให้นักศึกษาสนใจเนื้อหาที่เรียนได้เร็ว	4.69	0.52	มากที่สุด
5	นักศึกษามีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทุกคน	4.77	0.43	มากที่สุด
6	นักศึกษาทุกคนได้นำเสนอในสิ่งที่ต้องการเสมอ	4.56	0.60	มากที่สุด
7	กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยได้	4.51	0.56	มากที่สุด
8	กิจกรรมดีส่งเสริมความรับผิดชอบให้กับผู้เรียน	4.54	0.55	มากที่สุด
9	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	4.65	0.53	มากที่สุด
10	กิจกรรมส่งเสริมสมาธิ และเกิดปัญญาได้ตามจุดมุ่งหมาย	4.56	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม
แนวคิดปัญหานักศึกษาที่เรียนในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัยพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่
ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

**ตอนที่ 3 ผลข้อมูลสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม
แนวคิดปัญหา**

ตารางที่ 4.3.4 แสดงผลข้อมูลการสะท้อนความคิดจากนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียน
การสอนตามแนวการจัดปัญหาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

ประเด็นการสะท้อนความคิดที่ได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้ง 4 กิจกรรมนำเข้าสู่
บทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวม

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน	บทสะท้อนความคิดที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม
กิจกรรมกิจกรรมบัตรเวลา	- ทำให้ผู้เรียนตั้งใจมาโรงเรียนมากขึ้น - ทำให้มีระเบียบวินัยในการเข้าชั้นเรียน - มีความกระตือรือร้นมากขึ้น
กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ	- ได้ความมั่นคงในชีวิต ฝึกสมาธิให้นิ่งมากยิ่งขึ้น - ฝึกการปฏิบัติงานในสมาธิให้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย - ฝึกความตั้งใจในการทำงาน การเรียนดีขึ้น - ส่งเสริมทางใจ - ทำให้คิดอะไรได้รวดเร็ว ถูกต้อง
กิจกรรมการปรบมือฝึกสติ	- ได้ความตั้งใจ - ต้องสนใจการนับเลข - สมาธิในการทำงานกลุ่มหรืออยู่ร่วมกัน - ในสังคมเมื่อมีบางคนผิดพลาด เราก็ควรที่จะให้อภัยและเริ่มต้นกันใหม่ ในขณะที่เดียวกันคนที่ผิดพลาดก็ต้องจดจำไว้เป็นบทเรียน ไม่ผิดซ้ำอีก
กิจกรรมสร้างสรรค์ก่อนเรียน	- รู้สึกภาคภูมิใจในผลงานและได้มีส่วนร่วมในผลงานกลุ่ม - มีความสนุกสนานในการเรียน

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญาโดยรวม	
จุดเด่น	จุดด้อย
1. เน้นให้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มส่วนใหญ่เป็น เรื่องที่ดีทุกคนช่วยกันคิดและร่วมมือกัน ปฏิบัติงาน 2. กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นให้ผู้เรียนได้ คิดวิเคราะห์ด้วยตัวผู้เรียนเอง 3. กิจกรรมบางชิ้นตอนมีเกมเข้ามาสอดแทรก จึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย 4. กิจกรรมการสืบค้นอาจารย์เปิดโอกาสให้ ใช้เทคโนโลยีและมีเอกสารตำราใหม่ ๆ มาให้ สืบค้นจึงง่ายต่อการค้นหา 5. การจัดกิจกรรมทุกครั้งมีการสะท้อนความคิด ท้ายคาบจึงทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อย 6. ส่วนใหญ่การปฏิบัติงานทุกครั้งจะต้องมีการ นำเสนองานหน้าชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนมีความ เชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น	1. การแบ่งกลุ่มควรเป็นแบบเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้เลือกเองบ้างในบางครั้ง 2. บางครั้งเพื่อนบางคนจะไม่แสดงบทบาทที่ ตนเองได้รับ 3. การนำเสนอผลงานมีการนำเสนอทุกสัปดาห์ บางครั้งไม่มั่นใจกับข้อมูลที่สืบค้นว่าถูกต้อง หรือไม่ควรเพิ่มเวลาในการสืบค้นข้อมูล

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 31 คน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหา เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา และแบบสะท้อนความคิด โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัยทั้งก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหา

2. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการสอนตามแนวคิดปัญหาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ศึกษาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาพบว่าหลังการจัดกิจกรรม นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งผลการทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนโดยเฉลี่ย 19.84 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาพบว่ามีคะแนนโดยเฉลี่ย 36.87 ส่งผลให้ผลความต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังมีความเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหา พบว่าโดยภาพรวมของทุกข้อที่นักศึกษาทำการประเมินมีผลความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้จากการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนตามแนวคิดปัญหาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม เช่น ได้ความมั่นคงในชีวิต ฝึกสมาธิให้มากยิ่งขึ้น ทำให้คิดอะไรได้รวดเร็ว มีความสนุกสนานในการเรียน มีความกระตือรือร้นมากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ผลการสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมโดยเน้นให้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ดีทุกคนช่วยกันคิดและร่วมมือกันปฏิบัติงาน กิจกรรมบางชิ้นตอนมีเกมเข้ามาสอดแทรกจึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย การจัดกิจกรรมทุกครั้งมีการสะท้อนความคิดท้ายคาบจึงทำให้ทราบจุดเด่นและจุดด้อย และส่วนใหญ่การปฏิบัติงานทุกครั้งจะต้องมีการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น เป็นต้น

3. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาให้กับนักศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหามีแนวการจัดกิจกรรมและกระบวนการที่ชัดเจนทั้งนี้ผู้ทำการวิจัยได้ผ่านการอบรมเรื่องเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญหาจึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมที่ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2543: 47) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งถึงจิตใจและปัญญา โดยให้ความหมายของจิตว่าเป็นการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน มีการปฏิบัติการทางความคิด ตื่นตัว และสนุกที่จะเรียน ส่วนปัญญามีหมายถึง การส่งเสริมพุทธิปัญญา ด้วยการเพิ่มพูน และขยายข้อความรู้ที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดและจำได้จากกิจกรรมการสอน ทั้งนี้ ผลการทดสอบหลังการทดลองสูงขึ้นอาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการคิดและค้นพบความรู้ด้วยตนเองและจากการจัดกิจกรรมการเรียนทั้งเดี่ยวและกลุ่ม พร้อมนำเสนอเพื่อแสดงการเรียนรู้และความก้าวหน้าการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการสอนที่มี

ลักษณะการปฏิบัติของผู้เรียน 5 ประการ คือ ลงมือกระทำด้วยความคิด การแสดงออกที่ดี การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการสอนไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตามลักษณะกิจกรรม ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (จตุพร แสงหาญ .2549 : 17)

2. ผลการสะท้อนความคิดของนักศึกษาที่ได้รับการตอบกลับอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจซึ่งหลังการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทำแบบสะท้อนความคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการจิตปัญญาสามารถทำให้นักศึกษาดังใจมาโรงเรียนมากขึ้น มีระเบียบวินัยในการเข้าชั้นเรียนมากขึ้น มีความตั้งใจในการทำงาน และการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม ได้รับการจัดกิจกรรม จากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตปัญญาผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปทั้งแนวปฏิบัติและการเรียนซึ่งสอดคล้องกับ อรอนงค์ แจ่มผล (2552 :3) ได้กล่าวว่า จิตตปัญญาศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้จากภายในทำให้ได้มาซึ่งความรู้จากประสบการณ์และกระบวนการและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง ให้ตระหนักเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ในการเข้าถึงความจริง เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณลักษณะภายในที่ถาวรของผู้เรียน

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

4.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตปัญญาครูผู้สอนมีหน้าที่ให้ผู้เรียนแสดงออกด้วยการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ และจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบที่สุด ตามความสนใจและความรู้สึกที่นักศึกษารู้สึกสบายใจหลักการสำคัญ คือ ควรเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการลงโดยการเปิดโอกาสเมื่อเด็กอยากเสนอระบายความในใจ และให้ข้อเสนอแนะกับนักศึกษาทุกครั้งที่ต้องการ

4.1.2 ผู้สอนควรมีการศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลุ่มลึกเพื่อการพัฒนาให้นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญามีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายผู้ศึกษาควรนำไปพัฒนาให้หลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อประสิทธิภาพของผู้เรียน

4.2.2 ควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตปัญญาไปใช้บูรณาการกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- กุลยา ดันติผลาชีวะ. (2543). การสอนแบบจิตปัญญา : แนวการใช้ในการสร้างแผนการสอนระดับ
อนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- กุหลาบ สีหาพงศ์. (2550). การเปรียบเทียบความรู้สึกลึกซึ้งจำนวน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบ
จำนวนนับที่มีผลสัมฤทธิ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่าง
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ.
ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา : มหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ. (2554). สถาบันการความรู้มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด .สืบค้นเมื่อ
(20/8/2556)
- จตุพร แสงหาญ .(2549).ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อพฤติกรรม
ชอบสังคมของเด็กปฐมวัย .ปริญญาณิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย .มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ณยศ สงวนสน. (2547).การสร้างชุดกิจกรรมปฏิบัติการคณิตศาสตร์โดยเทคนิคการสอนแบบ
อุปนัย-นิรนัยเรื่องพหุนามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่3.สารนิพนธ์ กศม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร
- ทิวัดถ์ มณีโชติ. (2549) .การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ:กรุงเทพมหานคร.
- บงกช ทองเอี่ยม. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2549 ก). จิตตปัญญาศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล. ปาจารย์สาร ฉบับศึกษาปริทัศน์ .
(ออนไลน์).สืบค้นเมื่อ 20/7/56)
- ประทีนรัตนนิยมน. (2554).การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค
TAI และเทคนิคTGT กับระดับความสามารถทางการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3
. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา .
ถ่ายเอกสาร.

- พัชร โศตรสมบัติ. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาที่มีต่อทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจักขณ์ พานิช. (2549). การเรียนรู้ด้วยใจอย่างไคร่ครวญ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ เพื่อการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- นฤมล อเนกวิทย์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณีนรัตน์ สิงห์เดช. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์แรงงูใจในการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนโดยวิธีร่วมมือกันเรียนรู้ กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มลาวัลย์ นกหงส์. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถการคิดวิเคราะห์เรื่อง โจทย์ปัญหาทศนิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู สสวท. ปรินญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาคณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศและอังคณาสายยศ. (2541). เทคนิคการสร้างข้อสอบความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพมหานคร.
- อรอนงค์ แจ่มผล. (2552). ผลของกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ภายในตน ของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู. (ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 20 /7/56)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรม

- แบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
- แบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
- แบบกรอกข้อมูลการสะท้อนคิดหลังการจัดกิจกรรม
- แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแผนบริหารการสอนตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษา (TQF) ในรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย รหัสวิชา 1074902

แบบทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

เลขที่ข้อสอบ

ข้อสอบปลายภาค Pre test

คณะครุศาสตร์

วิชา สัมมนาการศึกษาปฐมวัย

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ข้อสอบมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อละ 1 คะแนน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 2 จงจับคู่ข้อความให้สัมพันธ์กัน

ข้อละ 1 คะแนน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 1 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คำว่า “สัมมนา” มีรากศัพท์มาจากภาษาในข้อใดต่อไปนี

ก. ภาษาบาลี

ข. ภาษากรีก

ค. ภาษาละติน

ง. ภาษากรีกและภาษาละติน

2. ข้อใดกล่าวถึง ความหมายของ “ การสัมมนา ” ได้ถูกต้องมากที่สุด

ก. การสัมมนา คือ การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อหาข้อยุติ ในการประชุม

ข. การสัมมนา คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อนำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการศึกษาปัญหา

ค. การสัมมนา คือ การประชุมโดยนำปัญหามาอภิปราย ได้เถียง พุดคุยและแสดงความคิดเห็น

ง. ที่กล่าวมามีความหมายคล้าย ๆ กันถูกทุกข้อ

3. ข้อใด กล่าวถึง ประโยชน์ของการสัมมนาได้ถูกต้องมากที่สุด

ก. การสัมมนาช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา

ข. การสัมมนาช่วยพัฒนางานที่ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ค. การสัมมนาเป็นการพัฒนาความสามารถของตนเองให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

ง. ถูกทุกข้อ

4. การจัดประชุมในลักษณะต่อไปนี้อีข้อใดเป็นการจัดประชุมที่ ไม่ใช่ กระบวนการของการสัมมนา
 - ก. การเสด็จโปรดปัจจุวัคคัยทั้งห้า
 - ข. การประชุมสังคายนาพระไตรปิฎก
 - ค. การประชุมคณะครูโรงเรียนบ้านสันติสุข
 - ง. ทุกข้อเป็นการใช้กระบวนการสัมมนา ทั้งหมด

5. การจัดการเรียนการสอนแบบสัมมนาได้มีการปรับปรุงการสอนครั้งใหญ่เริ่มขึ้นที่ประเทศใด
 - ก. อังกฤษ
 - ข. ฝรั่งเศส
 - ค. เยอรมัน
 - ง. สหรัฐอเมริกา

6. ข้อใดกล่าวถึงกระบวนการจัดการสัมมนาได้ถูกต้องมากที่สุด
 - ก. การจัดสัมมนามีกระบวนการทั้งหมด 4 ขั้นตอน
 - ข. การจัดสัมมนามีกระบวนการทั้งหมด 5 ขั้นตอน
 - ค. การจัดสัมมนามีกระบวนการทั้งหมด 6 ขั้นตอน
 - ง. การจัดสัมมนาเป็นการจัดตามสถานการณ์จริงไม่มีการกำหนดขั้นตอน

7. การจัดสัมมนาต้องมีการพัฒนาแผนแปรหัวข้อเรื่องที่จัดสัมมนาเป็นไปตามข้อใดมากที่สุด
 - ก. สภาพสังคม
 - ข. วัฒนธรรมและประเพณี
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. การเมือง

8. ข้อใดเรียงลำดับในการจัดการเรียนการสอนแบบการสัมมนาได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. เลือกเรื่องสัมมนา กิจกรรมกลุ่ม สรุปผล ประเมินผล
 - ข. เลือกเรื่องสัมมนา กิจกรรมกลุ่ม ประเมินผล สรุปผล
 - ค. เลือกเรื่องสัมมนา ศึกษาค้นคว้า กิจกรรมกลุ่ม สรุป ประเมินผล
 - ง. เลือกเรื่องสัมมนา กิจกรรมกลุ่ม ศึกษาค้นคว้า สรุป ประเมินผล

9. การจัดสัมมนามีหลักในการเลือกหัวข้อเรื่องที่จัดสัมมนาอย่างไร
 - ก. เลือกเรื่องตามความนิยมของสังคมและประเพณี
 - ข. เลือกเรื่องที่บุคลากรทางการศึกษากำลังประสบปัญหาในปัจจุบัน
 - ค. เลือกเรื่องตามจุดประสงค์ของผู้จัดสัมมนาต้องการ
 - ง. ถูกทุกข้อ

10. ภาษาที่ใช้ในการจัดสัมมนาควรหลีกเลี่ยงภาษาในข้อใดมากที่สุด
 - ก. ภาษาราชการ
 - ข. ภาษาอังกฤษ
 - ค. ภาษาพูด
 - ง. ภาษาลาว

19. ข้อใดกล่าวถึงการแสดงบุคลิกภาพของวิทยากรที่ไม่ถูกต้องที่สุด
- วิทยากรเดินมาถึงด้านหน้าห้องประชุมแล้วหันหน้าไปโค้งคำนับแก่ผู้เข้าร่วมรับการอบรม
 - อีก 10 นาทีจะดำเนินการพิธีเปิด แต่วิทยากรคิดธุระจึงโทรบอกกับผู้ดำเนินรายการว่าติดภาระกิจ
 - วิทยากรชอบพูดภาษาอังกฤษแต่ต้องขจัดใจตนเองไม่พูดเพราะเป็นการบรรยายให้แก่คนหลายระดับฟัง
 - คุณเสรีสงสัยจึงถามคำถามกับวิทยากรและวิทยากรตอบว่าอีกสักครู่จะถึงเนื้อหาแล้วเดี๋ยวจะอธิบายให้ฟัง..ครับรอสักครู่
20. ข้อใดกล่าวถึงบุคลิกภาพของวิทยากรได้เหมาะสมที่สุด
- มีนิสัยรักการอ่านมาก
 - พูดชัดเจน เสียงดังฟังชัด มีศิลปะในการพูด
 - มีความกระตือรือร้น
 - ถูกทุกข้อ
21. บุคคลที่จะเป็นประธานในพิธีเปิดการอบรมได้นั้นควรเป็นบุคคลใดต่อไปนี้
- เป็นผู้อาวุโส
 - เป็นบุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุดในหน่วยงานนั้น ๆ
 - เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเก่งในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี
 - ทุกข้อที่กล่าวมาถูกหมด
22. ข้อใดกล่าวถึงการปฏิบัติตนของท่านประธานที่ ไม่ถูกต้อง
- ไม่กล่าวตามในเล่มคำกล่าวพิธีเปิดที่ผู้จัดอบรมเตรียมให้
 - คุยนาน คุยยาว คุยสนุกสนาน
 - เมื่อเดินลงมาจากเวทีแล้วประธานเดินออกไปเลยเนื่องจากติดธุระ
 - ถูกเฉพาะข้อ ก และ ข เท่านั้น
23. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับเวลาการเดินทางถึงที่ประชุมสัมมนาของวิทยากร
- ต้องเดินทางมาถึงสถานที่จัดอบรมก่อนเวลา 15 นาที
 - ต้องเดินทางมาถึงสถานที่จัดอบรมก่อนเวลา 30 นาที
 - ต้องเดินทางมาถึงหลังการจัดอบรม 5 นาทีเพื่อรอให้ท่านประธานเปิดพิธีก่อน
 - ต้องเดินทางมาถึงที่จัดอบรมสัมมนาให้ทันเวลาพอดีกับเวลาที่ประธานเปิดพิธี
24. ข้อใดกล่าวได้ ถูกต้อง ที่สุดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของวิทยากร
- การถามคำถามควรถามกับผู้เข้ารับการอบรมที่อยากตอบเท่านั้น
 - การถามคำถามกับผู้เข้ารับการอบรมวิทยากรควรถามคำถามที่เตรียมมาเท่านั้น
 - วิทยากรควรมีการใช้เสียง สูง ๆ ต่ำ ๆ บ้าง
 - ทุก ๆ ข้อวิทยากรสามารถทำได้ทั้งหมดเท่ากัน

25. การเขียนโครงการมีจุดประสงค์เพื่อสิ่งใดมากที่สุด

- ก. เป็นตัวชี้ให้เห็นว่าจะจัดโครงการต้องดำเนินการไปได้อย่างไร
- ข. การเขียนโครงการเป็นเอกสารชิ้นแรกที่จะทำให้ทราบว่าจัดโครงการได้หรือไม่
- ค. เพื่อที่จะได้ทราบว่าโครงการมีกำหนดการที่แน่ชัดเมื่อใด
- ง. เพื่อเป็นตัวชี้แจงเรื่องงบประมาณในการจัดงานให้กับผู้รับการอบรมทราบได้

26. การเขียนโครงการเพื่อเสนอขออนุมัติ หัวข้อใดมีความสำคัญมากที่สุด

- ก. งบประมาณ เพราะผู้บริหารต้องการทราบว่าเรามีการบริหารจัดการเงินอย่างไร
- ข. ตำแหน่งหน้าที่ของผู้เสนออนุมัติโครงการ เพราะหากตำแหน่งผิดจะทำให้เจ้าของตำแหน่งไม่พอใจและไม่เซ็นอนุมัติให้เลยก็เป็นได้
- ค. หลักการและเหตุผล เพราะส่วนนี้จะเป็นตัวอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องจัดโครงการหากไม่จัดจะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อเด็กหากมีการเขียนหลักการ ไม่ชัดเจนอาจส่งผลให้โครงการไม่ผ่านการอนุมัติ
- ง. ทุกส่วนมีความสำคัญเท่ากันหมด

27. การจัดห้องประชุมสัมมนาควรมีความเป็นเอกเทศเพราะเหตุใด

- ก. เพราะห้องประชุมสัมมนาต้องมีม่านปิดบังตาเพื่อป้องกันการมองเห็นจากคนเดินผ่านไปมา
- ข. เพราะห้องการจัดสัมมนาต้องมีอากาศที่เย็นสบายไม่มีเสียงรบกวนผู้รับการอบรม
- ค. เพราะห้องประชุมไม่ควรมีทางเดินผ่านไปมาเพราะเป็นการรบกวนสมาธิผู้เข้าอบรม
- ง. เพราะห้องสัมมนาไม่ควรเป็นห้องที่มีแสงสว่างส่องเข้ามาในห้องประชุม

28. เพราะเหตุใดการจัดพิมพ์คำกล่าวต่าง ๆ ในพิธีมักจะพิมพ์ตัวอักษรใหญ่ ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด

- ก. เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพของประธานในการอ่านคำกล่าวเปิดพิธี
- ข. บุคคลที่เป็นประธานกล่าวเปิดมักจะเป็นผู้อาวุโสุมักจะอ่านติด ๆ ขัด ๆ
- ค. สามารถอ่านได้สะดวกไม่ติดขัด
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาถูกหมด

29. คำลงท้ายของหนังสือออกเชิญวิทยากรควรเป็นคำสุภาพคำใดต่อไปนี้

- ก. ขอแสดงความเคารพนับถือ
- ข. ขอแสดงความนับถือ
- ค. ขอแสดงความเคารพ
- ง. ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

30. ข้อใด คือ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมรับการสัมมนาที่ดี

- ก. คุณสมบัติมีความมั่นใจในตนเองชอบถามคำถามกับวิทยากรบ่อย ๆ
- ข. คุณเน้นน้อยให้ความสำคัญร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดีและชอบถามคำถามเมื่อสงสัย
- ค. คุณรันทันทีข้อตัวกลับก่อนเวลาที่กำหนดเพราะต้องรีบไปเก็บผ้าที่ตากไว้เนื่องจากฝนตก
- ง. ทุกข้อถูกหมด เพราะทุกคนทำถูกต้องไม่ผิดอะไร

31. การจัดเอกสารประกอบการอบรมสำหรับผู้จัดสัมมนาแบ่งเป็นกี่ชุด
- 1 ชุด คือ เอกสารที่ใส่ซองให้ผู้เข้าร่วมรับการอบรมครั้งเดียว
 - 2 ชุด คือ เอกสารที่ใช้ก่อนสัมมนาและเอกสารที่ใช้หลังการสัมมนา
 - 3 ชุด คือ เอกสารก่อนสัมมนา เอกสารระหว่างการสัมมนา และเอกสารหลังการสัมมนา
 - เอกสารประกอบการอบรมไม่จำเป็นต้องแยกชุดสามารถใช้รวมกันได้ทั้งหมด
32. การจัดเก็บงบประมาณในครั้งนี้ คิดแล้วประมาณ คนละ 700 บาท ดังนั้นผู้จัดสัมมนาควรมีการเก็บเพื่อไว้หรือไม่เพราะเหตุใด
- ควรเก็บเพื่อไว้ 10 % เพื่อป้องกันราคาสินค้าอาจเพิ่มขึ้นและส่วนใหญ่เป็นคุณครูคงไม่คิดขาดอะไร
 - ควรเก็บเพื่อไว้ 10 % เพื่อป้องกันการขาดทุนจากการจัดอบรม และเผื่อค่าแรงผู้ช่วยจัดสัมมนาด้วย
 - ไม่ควรเก็บเพื่อไว้เพราะเป็นการช่วยให้ผู้รับการอบรมลดค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่งซึ่งจำนวนที่เก็บก็มากพอแล้ว
 - ไม่ควรเก็บเพื่อไว้เพราะการเก็บค่าเข้าอบรมก็จะเพิ่มขึ้นทำให้ผู้รับการอบรมไม่อยากเข้าอบรม
33. การออกแบบประเมินผลการจัดสัมมนา คำถามแบบใดไม่ควรใช้ในการออกแบบสอบถาม
- คำถามสั้น ๆ แต่เกี่ยวกับเรื่องที่จัดสัมมนา
 - คำถามปลายเปิด
 - คำถามประเภทให้อธิบาย
 - คำถามประเภทให้แสดงความคิดเห็น
34. โต๊ะหมู่บูชาควรจัดตั้งไว้ส่วนใดของเวทีการจัดอบรมสัมมนา
- ด้านหน้าเวทีฝั่งซ้ายมือ
 - ด้านหน้าเวทีฝั่งขวามือ
 - เยื้องไปด้านหลังโต๊ะประธานฝั่งซ้ายมือ
 - เยื้องไปด้านหลังโต๊ะประธานฝั่งขวามือ
35. ข้อความใดมักจะไม่ค่อยนำมาติดกับฉากด้านหลังเวทีการอบรมสัมมนา
- ชื่อโครงการ
 - สถานที่จัด
 - ชื่อวิทยากร
 - ที่กล่าวมาจำเป็นต้องจัดไว้บนฉากทั้งหมด
36. ฝ่ายใดต่อไปนี้มีหน้าที่ของการจัดอบรมสัมมนา
- ฝ่ายปฎิคม
 - ฝ่ายจัดเลี้ยง
 - ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์
 - ฝ่ายทำความสะอาด
37. บริเวณด้านหน้าของการจัดห้องสัมมนาควรมีการจัดเตรียมพื้นที่ใดต่อไป
- โต๊ะอาหารวิทยากร
 - บอร์ดและโต๊ะสำหรับจัดนิทรรศการ
 - โต๊ะอาหารว่าง
 - โต๊ะเครื่องดื่ม

38. ข้อใดกล่าวถึงขนาดของกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้ถูกต้องมากที่สุด

- ก. กลุ่มขนาดเล็ก 5-10 คน กลุ่มขนาดกลาง 50-100 คน และกลุ่มขนาดใหญ่ 101 คนขึ้นไป
- ข. กลุ่มขนาดเล็ก 5-10 คน กลุ่มขนาดกลาง 51-100 คน และกลุ่มขนาดใหญ่ 101 คนขึ้นไป
- ค. กลุ่มขนาดเล็ก 10-20 คน กลุ่มขนาดกลาง 50-100 คน และกลุ่มขนาดใหญ่ 100 คนขึ้นไป
- ง. กลุ่มขนาดเล็ก 10-20 คน กลุ่มขนาดกลาง 51-100 คน และกลุ่มขนาดใหญ่ 101 คนขึ้นไป

39. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารแนบให้กับวิทยากร

- ก. บันทึกข้อความเรียนเชิญเป็นวิทยากร คำสั่งแต่งตั้ง และแผนที่การเดินทางไปยังสถานที่จัดสัมมนา
- ข. บันทึกข้อความเรียนเชิญเป็นวิทยากร โครงการสัมมนาทางวิชาการ และแผนที่การเดินทางไปยังสถานที่จัดสัมมนา

ค. บันทึกข้อความขออนุญาตหัวหน้าหน่วยงาน โครงการสัมมนาทางวิชาการ และแผนที่การเดินทางไปยังสถานที่จัดสัมมนา

ง. บันทึกข้อความขออนุญาตหัวหน้าหน่วยงาน บันทึกข้อความเรียนเชิญเป็นวิทยากร และแผนที่การเดินทางไปยังสถานที่จัดสัมมนา

40. ก่อนการเลือกรูปแบบของการจัดสัมมนาผู้จัดควรคำนึงถึงสิ่งใดต่อไปนี้มากที่สุด

- ก. ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เวลา สถานที่ มากที่สุด
- ข. ควรคำนึงถึงข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ มากที่สุด
- ค. ควรคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนมากที่สุด
- ง. ทุกข้อคือสิ่งที่ผู้จัดสัมมนาควรต้องคำนึงถึงทั้งหมดให้มากที่สุดก่อนการเลือกรูปแบบ

ตอนที่ 2 จงจับคู่ข้อความให้สัมพันธ์กัน (ส่วนนี้เลือกคำตอบแล้วนำไปเขียนในช่อง ก ข้อที่ 41)

1. ประธาน	ก. คอยบริการเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม
2. ฝ่ายทรัพยากร	ข. บันทึกเทป จัดเตรียมเอกสาร จัดทำรูปเล่มรายงาน
3. ฝ่ายปฏิคม	ค. จัดเตรียมเอกสารให้แก่ผู้เข้าร่วมการอบรมรับลงทะเบียน
4. ฝ่ายสถานที่	ง. ควบคุมการเบิกจ่ายเงินของแต่ละฝ่ายที่เสนอมา
5. ฝ่ายเอกสาร	จ. สรรหาบุคคลเพื่อมาทำหน้าที่ในแต่ละฝ่าย
6. ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์	ฉ. ออกแบบสอบถามให้แก่ผู้เข้าร่วมรับการอบรม
7. ฝ่ายจัดเลี้ยง	ช. เผยแพร่ข่าวสารของการจัดอบรมสัมมนา
8. ฝ่ายทะเบียน	ซ. จัดเตรียมของที่ระลึกและคำตอบแทนให้แก่วิทยากร
9. ฝ่ายประชาสัมพันธ์	ฌ. จัดเตรียมความพร้อมเรื่องเครื่องเสียง ทุกชนิด
10. ฝ่ายประเมินผล	ญ. จัดเตรียมห้องที่ใช้สัมมนา

เฉลยข้อสอบรายวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 1

1	ก.	9	ข	17	ค	25	ง	33	ค
2	ง	10	ค	18	ง	26	ง	34	ง
3	ง	11	ง	19	ข	27	ค	35	ค
4	ง	12	ก	20	ข	28	ก	36	ง
5	ค	13	ก	21	ข	29	ข	37	ข
6	ข	14	ข	22	ง	30	ข	38	ข
7	ข	15	ง	23	ข	31	ค	39	ข
8	ค	16	ค	24	ค	32	ก	40	ง

ตอนที่ 2

1	จ	3	ช	5	ข	7	ก	9	ช
2	ง	4	ญ	6	ฉ	8	ค	10	ฉ

แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ที่ศึกษาในรายวิชา“สัมมนาการศึกษาปฐมวัย”

ณ ห้องเรียน ๒๘๑๐๒ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20 ปี - 30 ปี
3. ชั้นปีที่ 4/1
4. คณะครุศาสตร์ เอกการศึกษาปฐมวัย
5. อาจารย์ผู้สอน.....

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจ

คำสั่ง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	พึงพอใจอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจพอสมควร
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย หรือค่อนข้างต่ำ
1	หมายถึง	พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่ง ไม่ค่อยพอใจค่อนข้างมาก

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	มีความสุข สนุกกับการเรียน					
2	กิจกรรมการเรียนเข้าใจง่ายท้าทายให้คิดและไม่น่าเบื่อ					
3	กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจและส่งเสริมให้มีสมาธิมากขึ้น					
4	กิจกรรมการสอนส่งผลให้นักศึกษาสนใจเนื้อหาที่เรียนได้เร็ว					
5	นักศึกษามีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทุกคน					

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
6	นักศึกษาทุกคนได้นำเสนอในสิ่งที่ต้องการเสมอ					
7	กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยได้					
8	กิจกรรมดีส่งเสริมความรับผิดชอบให้กับผู้เรียน					
9	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น					
10	กิจกรรมส่งเสริมสมาธิ และเกิดปัญญาได้ตามจุดมุ่งหมาย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบกรอกข้อมูลการสะท้อนคิดหลังการจัดกิจกรรม

 บทสะท้อนความคิด ชื่อกิจกรรม..... สิ่งที่ได้จากการเรียนวันนี้ คือ สิ่งที่ต้องพัฒนา	 บทสะท้อนความคิด ชื่อกิจกรรม..... สิ่งที่ได้จากการเรียนวันนี้ คือ สิ่งที่ต้องพัฒนา
--	---

บัตรเวลา

ลำดับที่ ๑	ลำดับที่ ๒
ลำดับที่ ๓	ลำดับที่ ๔

แผนบริหารการสอนตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษา (TQF)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คณะ/สาขาวิชา : คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อวิชา

1074902 การสัมมนาการศึกษาปฐมวัย (Seminar in Early Childhood Education)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 (2-2-5)

3. หลักสูตร

3.1 ชื่อหลักสูตร : ครุศาสตร์บัณฑิต

3.2 ประเภทวิชา : วิชาเอก

4. อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์วิภา เพ็ชรเจริญรัตน์ หมายเลขโทรศัพท์ 082-3305801

E-mail address Wipha_num@hotmail.com สถานที่ติดต่ออาจารย์ ห้องปฏิบัติการสาขาวิชา

การศึกษา ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ หรือ หมายเลขโทรศัพท์ 056 – 717127

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2/56 รหัสนักศึกษา 5311031621, 5311031622 , 5311031623 , 5312031621

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

-

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน

-

8. สถานที่เรียน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียด

1 ตุลาคม 2556

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายรายวิชา

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษาปฐมวัย
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาต่างๆได้
- 1.3 เพื่อให้นักศึกษาทำปัญหาการศึกษาปฐมวัยมาอภิปรายโดยใช้การสัมมนาทางวิชาการ
- 1.4 นักศึกษาสามารถเขียนโครงการและนำเสนอโครงการเพื่อของบประมาณได้
- 1.5 นักศึกษาสามารถเรียนรู้การจัดการสัมมนาได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เป็นรายวิชาที่เปิดใหม่ ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาทางการศึกษาปฐมวัย ปัญหาและแนวโน้มทางการศึกษาปฐมวัย รูปแบบการสัมมนา กระบวนการจัดสัมมนา ปฏิบัติการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัย

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
48 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	- ยึดหยุ่นตามเนื้อหาการสอนและตามความต้องการของนักศึกษา	3 ชั่วโมง/ สัปดาห์	-

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- นักศึกษาจองล่วงหน้าหรือมาพบตามนัด
- จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล/กลุ่มความต้องการ จำนวน 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขปัญห ความขัดแย้ง และลำดับความสำคัญของปัญหา
- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม
- มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

1.2 วิธีการสอน

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่าง กรณีศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
- อภิปรายกลุ่ม
- ปฏิบัติกิจกรรม

1.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลพฤติกรรมกรรมการเข้าห้องเรียน
- ประเมินผลการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- ประเมินผลการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลา
- ประเมินผลตามการปฏิบัติกิจกรรม

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสัมมนา รูปแบบการจัดสัมมนา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาและทราบถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการสัมมนา และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.2 วิธีการสอน

- ศึกษาเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย
- ผู้สอนบรรยายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย
- ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆแล้วให้นักศึกษาออกมานำเสนอหัวข้อที่ได้ศึกษาค้นคว้า

- นำเสนอรายงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- ทดลองปฏิบัติการการสัมมนาการศึกษาปฐมวัย
- ศึกษาใบความรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน
- เขียนโครงการการจัดสัมมนาการศึกษาปฐมวัย
- กิจกรรมฐานความรู้ โดยการศึกษาข้อมูลตามฐานการเรียนรู้ต่างๆ

2.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลชิ้นงาน
- ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม
- ทดสอบย่อย
- สอบกลางภาค
- สอบปลายภาค

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ฯลฯ

3.2 วิธีการสอน

- มอบหมายให้ทำรายงานและนำเสนอผลการศึกษา
- ให้นักศึกษาวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆในรายวิชา
- อภิปรายกลุ่ม
- ทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping)

3.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลจากการรายงาน
- ประเมินผลจากการวางแผนปฏิบัติกิจกรรม
- ประเมินผลจากการสอบกลางภาคและปลายภาค

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- ความเป็นผู้นำผู้ตามในการทำงานเป็นทีม
- การพึ่งตนเอง โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วน

4.2 วิธีการสอน

- การทำงานเป็นกลุ่ม การปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบในกลุ่ม
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกลุ่ม
- การปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล
- การนำเสนอผลงาน ฯลฯ

4.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินตนเองและเพื่อนด้วยแบบฟอร์มที่กำหนดหรือสังเกต
- ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม ฯลฯ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- การสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงานและนำเสนอในชั้นเรียน
- การวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล
- การนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- การศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- การนำเสนอผลงานด้วยวาจาประกอบสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข มีสถิติอ้างอิงจาก

แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

- การส่งผลงาน การตรวจสอบผลงาน และการแก้ไขผลงานทางอีเมล

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินผลจากการส่งข้อมูล ชิ้นงาน
- ประเมินผลจากการนำเสนอผลงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง/ ผู้สอน	กิจกรรมการเรียนรู้/สื่อที่ใช้	พัฒนาการเรียนรู้ ของนักศึกษา				
				1	2	3	4	5
1	ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยาย power point 2.ทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) 3.ระดมความคิด กิจกรรมกลุ่ม 4.กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ					
2	รูปแบบของการ สัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยายpower point 2.ทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) กิจกรรมกลุ่ม 3. กิจกรรมการปรับมือฝึกสติ					
3	บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยาย power point 2. กิจกรรมร่วมคิด 3. กิจกรรมสร้างสรรค์ก่อนเรียน					
4	จรรยาบรรณของ ผู้เข้าร่วมสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยายpower point 2. สืบค้น วิเคราะห์ 3. กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ					
5	เอกสารที่ใช้ก่อน การสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยายpower point 2. กิจกรรมค้นพบตนเอง 3. ฝึกเขียนเอกสารฯ. 4.กิจกรรมปรับมือฝึกสติ					
6	เอกสารที่ใช้ก่อน การสัมมนา (ต่อ)	3 ชั่วโมง	1.บรรยายpower point 2. กิจกรรมกลุ่มการวางแผนงาน และสร้างตามแผน 3. กิจกรรมสร้างสรรค์ก่อนเรียน					
7	เอกสารที่ใช้ ระหว่างการสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยาย power point กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 2. สร้างผลงานผ่านศิลป์ 3. ทดลองฝึกเขียนเอกสารที่ใช้ก่อนการจัดสัมมนา					

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ / สื่อที่ใช้	พัฒนาการเรียนรู้ ของนักศึกษา				
				1	2	3	4	5
8	เอกสารที่ใช้หลังการ สัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยาย power point 2. กิจกรรมนำตนเอง 3. ทดลองฝึกเขียนเอกสารที่ใช้ก่อนการจัด สัมมนา 4. กิจกรรมการนั่งภาวนาสมาธิ					
9	การสอบกลางภาค							
10	การจัดสถานที่เพื่อการ สัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยาย power point 2. แบ่งกลุ่มย่อยวางแผนผังการจัดสถานที่ใน การจัดสัมมนา 3.นำเสนอแผนผังการจัดสถานที่และอภิปราย					
11	อบรมบุคลิกภาพ และ การบริการที่ดี	3 ชั่วโมง	1.เข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมกับการ จัดสัมมนาสถานที่จริง					
12	นักศึกษาเข้ารับการ อบรมตามโครงการ พัฒนาศักยภาพผู้เรียน ที่กำหนดไว้ตาม แผนการจัดกิจกรรม	3 ชั่วโมง	1.เข้ารับการอบรมพัฒนาศักยภาพตนเองใน ด้านการบริการ					
13	ปฏิบัติการจัดสัมมนา นอกสถานที่	3 ชั่วโมง	1.ฝึกปฏิบัติจัดโครงการสถานที่จริง					
14	หลักการเขียนรายงาน สรุปผลการจัด โครงการสัมมนา	3 ชั่วโมง	1.บรรยายpower point 2.ระดมความคิดและอภิปราย 3.สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล 4.แบ่งกลุ่ม 3-5 คนฝึกเขียนรายงาน					
15	หลักการเขียนรายงาน สรุปผลการจัด โครงการสัมมนา (ต่อ)	3 ชั่วโมง	1.นักศึกษานำเสนอผลการเขียนรายงานที่จัด อบรมโครงการสัมมนา					
16			การสอบปลายภาค					

หมายเหตุ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1 = คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

2 = ความรู้

3 = ทักษะทางปัญญา

4 = ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ

รับผิดชอบ

5 = ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. แผนประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1	การทดสอบย่อยครั้งที่ 1	1	10 %
	การสอบกลางภาค	8	20 %
	การทดสอบย่อยครั้งที่ 2	12	10 %
	การสอบปลายภาค	ตามปฏิทิน	20 %
2	การประเมินผลชิ้นงาน การประเมินผลการนำเสนอผลงาน การประเมินผลการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	30 %
3	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	10%
รวม			100%

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมและผลการวิเคราะห์แบบสรุปผลการประเมินเครื่องมือ

- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา
- แสดงผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจ และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดปัญหา

ชื่อกิจกรรม ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสัมมนา

จำนวน 3 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อฝึกความมีสมาธิให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อฝึกการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. เพื่อให้ให้นักศึกษามีสมาธิและตั้งใจในกิจกรรมการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปฏิบัติการทางความคิด ตื่นตัว และสนุกที่จะเรียน ส่งเสริมพุทธิปัญญา เพิ่มพูน และขยายข้อความรู้ ที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดและจำได้จากกิจกรรมการสอน

กิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อนักศึกษาเข้าห้องเรียนครูแจกบัตรเวลาให้กับทุกคนตามลำดับ

ครูผู้สอนให้นักศึกษานั่งสมาธิ ปล่อยร่างกายและจิตใจให้สบาย สูดลมหายใจเข้า ออก เป็นจังหวะช้า ๆ หลังจากนั้นครูเปิดเสียงดนตรีเพลงเบา ๆ เพื่อให้นักศึกษาคิดว่าอยู่ในบรรยากาศที่เบา และโล่งที่สุด ครูทิ้งจังหวะ 5 นาที เพื่อให้เด็กเกิดสมาธิและผ่อนคลายโดยการลืมตา

ครูผู้สอนบรรยายโดยใช้ Power point เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสัมมนา หลังจากนั้นให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้ และวางรูปแบบของการสัมมนา 5 ขั้นตอน และนำเสนองานที่ปฏิบัติ

ครูผู้สอนสรุปกิจกรรมที่นักศึกษานำเสนอและทบทวนเรื่องความรู้เบื้องต้นของการสัมมนา

นักศึกษาทำบทสะท้อนความคิดของกิจกรรมที่ได้รับ โดยวิเคราะห์กิจกรรมถึงจุดเด่นและจุดด้อยของกิจกรรม

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ปากกาเคมี
2. กระดาษบรูฟ

3. ใบงานการสะท้อนความคิด

การวัดและประเมินพัฒนาการ

1. ประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ด้านพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการเรียน การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ เป็นต้น

ตาราง แสดงการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นโดยครูมีส่วนร่วม

ข้อ	รายการที่ทำการประเมิน	ความคิดเห็น / คนที่			รวม	ระดับ เกณฑ์
		1	2	3		
1	เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	ดีมาก
2	เนื้อหาก่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์และสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน	5	5	5	15	
3	กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	5	5	5	15	
4	กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิด การปฏิบัติ	5	5	5	15	
5	กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	5	5	4	14	
6	กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5	5	15	
7	เนื้อหาและภาษาที่ใช้มีความง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	
8	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	
9	ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	5	5	4	14	
10	การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	
11	กิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมกับเพื่อนมากขึ้น	5	4	4	13	
		รวม			161	
		ค่าเฉลี่ย			4.87	

ตาราง แสดงค่าความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4/1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน $\sum R$	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	0.8	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	0	+1	+1	2	0.6	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	0	+1	+1	2	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

27	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
----	----	----	----	---	---	--------

ตาราง แสดงค่าความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4/1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน $\sum R$	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
28	0	+1	+1	2	0.6	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34	+1	0	+1	2	0.6	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
39	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
42	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
46	+1	+1	0	2	0.6	ใช้ได้
47	+1	0	+1	2	0.6	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
50	0	+1	+1	2	0.6	ใช้ได้

ตาราง แสดงค่าความสอดคล้อง (IOC)
แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน ΣR	ค่าเฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	มีความสุข สนุกกับการเรียน	0	+1	+1	2	0.6
2	กิจกรรมการเรียนเข้าใจง่ายท้าทายให้คิดและไม่น่าเบื่อ	+1	+1	+1	3	1
3	เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1
4	กิจกรรมการสอนส่งผลให้นักศึกษาสนใจเนื้อหาที่เรียน เป็นเรื่องที่สำคัญ น่าติดตาม	+1	+1	+1	3	1
5	นักศึกษามีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทุกคน	+1	+1	+1	3	1
6	นักศึกษาทุกคนได้นำเสนอในสิ่งที่ต้องการเสมอ	+1	+1	+1	3	1
7	กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยได้	+1	0	+1	2	0.6
8	กิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
9	ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1
10	กิจกรรมส่งเสริมสามัคคี และเกิดปัญญาได้ตามจุดมุ่งหมาย	+1	+1	+1	3	1

ตารางแสดงคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ความแตกต่างของคะแนน	
	X	X ²	X	X ²	D	D ²
1	22	484	35	1225	13	169
2	23	529	34	1156	11	121
3	25	625	42	1764	17	289
4	19	361	36	1296	17	289
5	19	361	35	1225	16	256
6	20	400	29	841	9	81
7	22	484	42	1764	20	400
8	21	441	47	2209	26	676
9	23	529	38	1444	15	225
10	22	484	41	1681	19	625
11	15	225	28	784	13	169
12	18	324	35	1225	17	289
13	23	529	32	1024	9	81
14	19	361	41	1681	22	484
15	19	361	29	841	10	100
16	16	256	38	1444	22	484
17	17	289	45	2025	28	784
18	21	441	40	1600	19	625
19	27	729	39	1521	12	124
20	18	324	28	784	10	100
21	16	256	35	1225	19	625
22	13	169	36	1296	23	529
23	19	361	42	1764	23	529
24	22	484	38	1444	16	256
25	16	256	34	1156	18	324
26	15	225	30	900	15	225
27	18	324	39	1521	21	441
28	21	441	45	2025	24	576
29	23	529	39	1521	16	256
30	18	324	35	1225	17	289
31	25	625	36	1296	11	121
	$\sum x = 615$	$\sum x^2 = 12531$	$\sum x = 1143$	$\sum x^2 = 42907$	$\sum D = 528$	$\sum D^2 = 10542$
	$\sum x^2 = 378225$		$\sum x^2 = 1306449$		$\sum D^2 = 278784$	

ตาราง แสดงการวิเคราะห์ค่า P Q ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	P	q	สรุปผลการวิเคราะห์
1	0.46	0.31	ใช้ได้
2	0.46	0.31	ใช้ได้
3	0.56	0.25	ใช้ได้
4	0.5	0.25	ใช้ได้
5	0.62	0.25	ใช้ได้
6	0.68	0.25	ใช้ได้
7	0.59	0.31	ใช้ได้
8	0.59	0.31	ใช้ได้
9	0.56	0.25	ใช้ได้
10	0.5	0.25	ใช้ได้
11	0.65	0.31	ใช้ได้
12	0.56	0.25	ใช้ได้
13	0.53	0.31	ใช้ได้
14	0.68	0.25	ใช้ได้
15	0.65	0.31	ใช้ได้
16	0.59	0.31	ใช้ได้
17	0.56	0.25	ใช้ได้
18	0.56	0.31	ใช้ได้
19	0.56	0.25	ใช้ได้
20	0.56	0.25	ใช้ได้
21	0.53	0.31	ใช้ได้
22	0.62	0.25	ใช้ได้
23	0.56	0.37	ใช้ได้
24	0.56	0.25	ใช้ได้
25	0.59	0.31	ใช้ได้
26	0.62	0.25	ใช้ได้
27	0.5	0.25	ใช้ได้
28	0.65	0.31	ใช้ได้
29	0.56	0.25	ใช้ได้
30	0.62	0.25	ใช้ได้
31	0.62	0.31	ใช้ได้
32	0.53	0.31	ใช้ได้
33	0.62	0.37	ใช้ได้
34	0.62	0.37	ใช้ได้
35	0.53	0.18	ใช้ได้

ข้อ	P	q	สรุปผลการวิเคราะห์
36	0.53	0.31	ใช้ได้
37	0.56	0.25	ใช้ได้
38	0.62	0.25	ใช้ได้
39	0.56	0.37	ใช้ได้
40	0.59	0.18	ใช้ได้
41	0.56	0.37	ใช้ได้
42	0.56	0.25	ใช้ได้
43	0.59	0.31	ใช้ได้
44	0.62	0.25	ใช้ได้
45	0.5	0.25	ใช้ได้
46	0.65	0.31	ใช้ได้
47	0.56	0.25	ใช้ได้
48	0.62	0.25	ใช้ได้
49	0.62	0.31	ใช้ได้
50	0.5	0.25	ใช้ได้

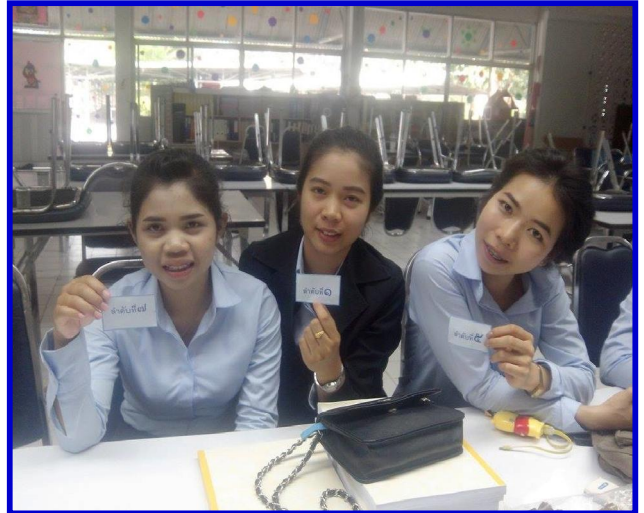
ตาราง แสดงค่าคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดปัญหา

ลำดับ	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนพัฒนา
1	22	35	+13
2	23	34	+11
3	25	42	+17
4	19	36	+17
5	19	35	+16
6	20	29	+9
7	22	42	+20
8	21	47	+26
9	23	38	+15
10	22	41	+19
11	15	28	+13
12	18	35	+17
13	23	32	+9
14	19	41	+22
15	19	29	+10
16	16	38	+22
17	17	45	+28
18	21	40	+19
19	27	39	+12
20	18	28	+10
21	16	35	+19
22	13	36	+23
23	19	42	+23
24	22	38	+16
25	16	34	+18
26	15	30	+15
27	18	39	+21
28	21	45	+24
29	23	39	+16
30	18	35	+17
31	25	36	+11
$\sum X$	615	1143	+528
$\bar{X}$	19.84	36.87	17.03
S.D	3.32	5.04	5.09

ภาคผนวก ค

- ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดปัญญา

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล นางสาววิชญาพร อ่อนปุย
Miss Wichapon onpuy

2. หมายเลขบัตรประชาชน 1670700118104

3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำพิเศษ

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
สาขาวิชาการศึกษานุปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 76000
เบอร์โทรศัพท์ 056 - 717147 , 087 - 31604761
E - mail address wipha_num@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา
(จบ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์